

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

HBO-Bachelor

Communication and Multimedia Design

Managementsamenvatting

Dit rapport is het verslag van het auditteam dat in opdracht van Netherlands Quality Agency (NQA) een bestaande hbo-bacheloropleiding heeft beoordeeld. Het beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het rapport is conform het *NQA Protocol 2010 hbo-bacheloropleiding* opgesteld.

De rapportage heeft betrekking op:

Instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Opleiding	Communication and Multimedia Design
Varianten	Voltijd/deeltijd
Croho-nummer	34092
Locatie	Ruitenberglaan 26, Arnhem
Auditdatum	18 november 2010
Auditteam	Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold (voorzitter, vakdeskundige) De heer drs. P.J. Bogaards (vakdeskundige) De heer J.J. Simons (studentlid auditteam) Mevrouw M. Snel B HRM & B Ed (NQA-auditor)

Door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) is een dossier ingediend bij NQA voor de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communication and Multimedia Design (CMD). Bij de aanvraag werd door de instelling een zelfevaluatie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen die NQA in het *NQA Protocol 2010 hbo-bacheloropleiding* stelt.

Voor de beoordeling van de kwaliteit en het niveau van de bestaande opleiding heeft NQA een auditteam samengesteld, dat voldoet aan de eisen van de NVAO. Het team heeft de zelfevaluatie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De zelfevaluatie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het auditteam in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Doelstellingen van de opleiding

De opleiding leidt op tot Bachelor of ICT. CMD hanteert eindkwalificaties die aansluiten op de nationale en internationale eisen uit de beroepspraktijk voor een ICT-bachelor, zoals vastgelegd in de landelijke publicatie *Bachelor of ICT, een competentiegerichte profielbeschrijving (2004)* van de Stichting HBO-I die in 2009 is herijkt. Binnen het ICT-profiel kan de opleiding de specifieke kleur van CMD, die zij zegt na te streven, nadrukkelijker neerzetten.

Voor de aansluiting bij algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen voor een hbo-bachelor, maakt de opleiding aantoonbaar gebruik van de Dublin descriptoren. Op basis van de publicatie van de Stichting HBO-I heeft de opleiding een profiel ontwikkeld voor de CMD'er en daarin twee uitstroomrichtingen gedefinieerd: communicatie en informatica. Vanuit deze twee invalshoeken ontwikkelt de student de beoogde competenties.

Het CMD-profiel is gevalideerd door het beroepenveld van het Instituut en leidt op voor een spectrum van beroepen in het ICT-veld.

Programma

De opleiding verzorgt een vierjarig voltijd- en deeltijdprogramma met twee afstudeerrichtingen: informatica en communicatie. Het programma komt aantoonbaar overeen met de beoogde competenties. Deze zijn op verschillende niveaus uitgewerkt en zichtbaar opgenomen in de beschrijvingen van de onderwijseenheden.

Het programma is op de beroepspraktijk gericht. Specifieke CMD-contexten zijn verwoord in beroepstaken die als uitgangspunt dienen in een semester van het curriculum. Aan de beroepstaken zijn beroepsproducten gekoppeld. Door de student in deze contexten te laten werken, ontwikkelt hij de gewenste competenties. Daarbij maakt de opleiding gebruik van opdrachten, casuïstiek, gastcolleges en beroepsproducten die gebaseerd zijn op of ontleend zijn aan de beroepspraktijk. Ook lopen studenten stage en studeren zij af in de praktijk. De door de opleiding gehanteerde basisliteratuur is van niveau en bevat enkele Engelstalige bronnen. Er kan meer gebruik worden gemaakt van basiswerken van de relevante aanpalende vakgebieden binnen de CMD.

Het programma is adequaat opgezet. De beoogde competenties en een vast aanbod van kernsemesters waarborgen de gewenste inhoudelijke samenhang. Tegelijk wordt een flexibel programma geboden.

De opleiding heeft een studeerbaar programma uitgewerkt. De instroomeisen zijn helder en vastgelegd. Er wordt voldaan aan de formele eisen voor studieduur.

De opleiding biedt competentiegericht onderwijs. Daarbij nemen de beroepspraktijk en flexibiliteit een prominente plek in. Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen en de werkvormen sluiten daarbij aan.

De gewenste competentieontwikkeling bij studenten staat centraal in de wijze van toetsing en beoordeling. Via portfolio-assessments wordt de individuele competentieontwikkeling getoetst. Bij deze toetsing zijn altijd meerdere (getrainde) assessoren betrokken. Voor een portfoliobeoordeling leveren studenten bewijzen aan die voor een deel verplicht zijn en uit zowel groeps- en individuele producten bestaan. In de beoordeling van kennis en theorievorming kan de opleiding kritischer zijn in het toepassen van de gestelde criteria. De kwaliteit van de toetsen is geborgd door de inzet van de Examencommissie.

Inzet van personeel

Cv's van docenten laten zien dat een deel van het docententeam werkzaam is in de beroepspraktijk of dit is geweest. Deze kennis en inzicht brengen docenten in. Studenten oordelen positief over de praktijkgerichtheid van docenten.

Verder wordt er voldoende personeel ingezet om het onderwijs te verzorgen.

Cv's van docenten laten ook zien dat docenten beschikken over voldoende inhoudelijke en didactische kwaliteiten. Daarbij merkt het auditteam op dat de inhoudelijke kwaliteiten beter kunnen aansluiten bij datgene wat wordt gevraagd vanuit het gekozen profiel.

Via resultaatgerichte ontwikkelgesprekken die structureel plaatsvinden, wordt toegezien op het gewenste functioneren en wordt verder geïnvesteerd in de professionele ontwikkeling van docenten.

Voorzieningen

De opleiding biedt voorzieningen die toereikend zijn om het gewenste onderwijs te verzorgen. Er wordt op efficiënte wijze gebruik gemaakt van de beschikbare middelen. Studenten worden voorzien van relevante informatie en krijgen tijdens de opleiding de nodige studieloopbaanbegeleiding die is gericht op het ondersteunen van het ontwikkelproces van de student. Vanuit het studieloopbaanprogramma wordt ook toegezien op de studievoortgang.

Interne kwaliteitszorg

De opleiding heeft een adequate aanpak kwaliteitszorgsystematiek waarin heldere streefcijfers zijn opgenomen. De door de opleiding gehanteerde evaluatie-instrumenten zijn passend. De opleiding hanteert een gestructureerde methodiek om te komen tot verbetermaatregelen en het monitoren hiervan. Via verschillende gremia betreft de opleiding relevante partijen bij de interne kwaliteitszorg van de opleiding. Daarbij merkt het auditteam op dat afgestudeerden en vertegenwoordigers van het beroepenveld nog beter en actiever bij de onderwijsontwikkeling kunnen worden betrokken.

Resultaten

Zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve resultaten laten alles overziend een positief beeld zien van de opleiding. De producten van studenten en afgestudeerden voldoen in de kern aan datgene wat van een CMD-afgestudeerde verwacht kan worden. Meer aandacht voor theorievorming en -overdracht is gewenst. Een ontwikkeling hiertoe is in gang gezet. Dit gebeurt mede in samenwerking met lectoraten. Voorts oordeelt het werkveld positief over de kwaliteit en het niveau van de afgestudeerden.

De kwantitatieve resultaten zijn, voor zover aanwezig, conform de streefnormen. De opleiding monitort de rendementen op actieve wijze.

Alles overziend komt het auditteam van NQA tot de conclusie dat de kwaliteit en het niveau van de bestaande hbo-bacheloropleiding CMD van de HAN aan de vereiste basiskwaliteit voldoet. Een onderbouwing van deze conclusie is opgenomen in hoofdstuk 2.

1	Basisgegevens	9
2	Beoordeling	11
2.1	Doelstellingen van de opleiding	11
2.2	Programma	16
2.3	Inzet van personeel	30
2.4	Voorzieningen	35
2.5	Interne kwaliteitszorg	38
2.6	Resultaten	41
3	Bijlagen	45
Bijlage 1	Deskundigheden auditteam	47
Bijlage 2	Onafhankelijkheidsverklaringen auditteam	51
Bijlage 3	Bezoekprogramma	55
Bijlage 4	Bijlagen zelfevaluatie en ter inzage gelegd materiaal	57
Bijlage 5	Domeinspecifieke referentiekader en opleidingscompetenties	59
Bijlage 6	Curriculumoverzicht kernsemesters	61

1 Basisgegevens

De basisgegevens van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communication and Multimedia Design zijn in onderstaande tabel weergegeven.

1. Naam instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
2. Status instelling	Bekostigd
3. Naam opleiding in CROHO	Communication and Multimedia Design (CMD)
4. Registratienummer in CROHO	34092
5. Oriëntatie en niveau	Hbo-bachelor
6. Aantal studiepunten	240
7. Afstudeerrichtingen	CMD-communicatie CMD-informatica
8. Locatie	HAN Arnhem (Ruitenberglaan 26) De informatica-propedeuse wordt ook aangeboden in Nijmegen.
9. Code of conduct	Het CvB van de HAN heeft de Code of conduct getekend.
10. Varianten	Voltijd en deeltijd
11. Inhoudelijk profiel opleiding	De bacheloropleiding Communication and Multimedia Design van de HAN beweegt zich op het snijvlak tussen de vakgebieden informatica, communicatie en mediavorming. CMD leidt op tot communicatie en multimedia ontwerper op hbo-bachelorniveau. Voor een eigen profilering kiest de opleiding voor de benadering van de computer als mediamachine. Dit betekent dat in het programma <i>communicatie met 'nieuwe media'</i> centraal staat. Met deze keuze sluit CMD aan bij de overige opleidingen die worden aangeboden bij de Informatica Communicatie Academie (ICA). Afgestudeerden aan de opleiding ontvangen de titel 'Bachelor of ICT'.
12. Beoogd werkveld alumni	De opleiding CMD wil studenten afleveren aan de (regionale) arbeidsmarkt van de 'creatieve industrie'. In de regio is die industrie nog in ontwikkeling. De opleiding stelt zichzelf daarom als doel daar een impuls aan te geven met alumni die geleerd hebben zich nieuwe ontwikkelingen snel eigen te maken en toe te passen in hun beroepspraktijk. De afgestudeerden kunnen aan de slag in functies als interactie-ontwerper of multimedia programmeur van complexe websites of serious games in toepassingsgebieden als e-business of e-learning.
13. Plaats opleiding in organisatie-structuur hogeschool	De opleiding wordt aangeboden door de ICA, een zelfstandig instituut binnen de Faculteit Techniek van de HAN. ICA biedt naast de opleiding CMD nog vier andere opleidingen aan op het gebied van informatica, media en communicatie, te weten: Informatica, Technische Informatica, Bedrijfskundige Informatica en Digitale Communicatie.

14. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Jaar vorige visitatie: 2005 Datum besluit NVAO: 23 mei 2006
15. Belangrijkste wijzigingen in opleiding sinds vorige visitatie	De vorige visitatie betrof de aanvraag voor de nieuwe opleiding. Een aantal hoofdfase-semester was toen in concept bekend. Deze zijn na de start van de opleiding in 2005 verder uitgewerkt. In 2007 zijn vijf semesters aangemerkt als kernsemesters voor het CMD-programma. Daarnaast zijn er voor de twee afstudeerrichtingen verwante semesters aangemerkt. De inrichting van deeltijdopleidingen bij ICA is in 2008 herzien. De belangrijkste wijziging is het vervangen van drie semesterprojecten door één semesterproject.
16. Opbouw programma	Het programma van de opleiding bestaat uit de major van drie en een half jaar (zeven semesters, inclusief propedeuse) en een minor van een half jaar (één semester, 30 EC). De voltijd-major bestaat uit de propedeuse (60 EC) en de hoofdfase (150 EC) van drie semesters en twee praktijksemesters (stage en afstuderen). De deeltijd-major bestaat uit de propedeuse (60 EC) en de hoofdfase van drie semesters en één praktijkopdracht 'het afstuderen' (totaal 120 EC). Wat betreft de volgorde van de onderdelen liggen het begin- en het eindpunt vast: de propedeuse in het eerste jaar, de afstudeeropdracht in het laatste half jaar van de studie. De volgorde van de onderdelen ertussen (drie semesters, stage en minor) kan een student in overleg met zijn studieloopbaanbegeleider zelf bepalen, waarbij stage en afstuderen niet direct na elkaar mogen plaatsvinden. Een overzicht van de semesters is in bijlage 6 opgenomen. De rood omrande semesters zijn de kernsemesters van CMD.

2 Beoordeling

Het auditteam komt samenvattend tot het volgende oordeel over de opleiding:

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
1 Doelstellingen	P	1.1 Domeinspecifieke eisen 1.2 Niveau 1.3 Oriëntatie hbo	Voldoende Goed Goed	Voldoende Goed Goed
2 Programma	P	2.1 Eisen hbo 2.2 Relatie doelstellingen – programma 2.3 Samenhang programma 2.4 Studielast 2.5 Instroom 2.6 Duur 2.7 Afstemming vormgeving – inhoud 2.8 Beoordeling en toetsing	Voldoende Voldoende Goed Goed Goed Voldaan Goed Voldoende	Voldoende Voldoende Goed Voldoende Goed Voldaan Goed Voldoende
3 Inzet personeel	P	3.1 Eisen hbo 3.2 Kwantiteit 3.3 Kwaliteit	Goed Goed Voldoende	Goed Goed Voldoende
4 Voorzieningen	P	4.1 Materiële voorzieningen 4.2 Studiebegeleiding	Goed Goed	Goed Goed
5 Interne kwaliteitszorg	P	5.1 Evaluatie resultaten 5.2 Maatregelen verbetering 5.3 Betrokkenheid	Goed Goed Voldoende	Goed Goed Voldoende
6 Resultaten	P	6.1 Gerealiseerd niveau 6.2 Onderwijsrendement	Voldoende Voldoende	Voldoende Goed

Het auditteam stelt vast dat de kwaliteit en het niveau van de bestaande bacheloropleiding CMD van de HAN aan de vereiste basiskwaliteit voldoet en adviseert de NVAO positief ten aanzien van de accreditatie van deze opleiding.

Het auditteam beschrijft in de volgende paragrafen per onderwerp en per facet van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Elke paragraaf sluit af met een samenvattend oordeel op onderwerpniveau. Indien er verschillen tussen de varianten zijn, worden deze aangegeven. Indien er geen verschillen zijn, gelden dezelfde overwegingen en bevindingen.

2.1 Doelstellingen van de opleiding

Domeinspecifieke eisen (facet 1.1)

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk).

Bevindingen

- De opleiding leidt op tot Bachelor of ICT en baseert haar eindkwalificaties op het landelijke competentieprofiel *Bachelor of ICT* van de Stichting HBO-I (2004). Stichting HBO-I is een samenwerkingsverband van de ICT-opleidingen binnen het hoger beroepsonderwijs in Nederland.
- Een brede vertegenwoordiging van het ICT bedrijfsleven, bestaande uit 60 grote en kleine, nationaal en internationaal geïntereerde bedrijven heeft het competentieprofiel uit 2004 gevalideerd. Het competentieprofiel is mede gebaseerd op een internationale vergelijking van soortgelijke profielen in Europa, de Verenigde Staten, Canada en Australië.
- De landelijke ICT-competenties zijn uitgewerkt in *Generieke Eindkwalificaties ICA (z.j.)*. Dit document is gevalideerd door de beroepenveldcommissie van ICA. Het competentieprofiel van ICA bevat zes specifieke en vier algemene competenties. CMD richt zich op vijf van de zes specifieke competenties, te weten: 1) analyseren/ onderzoeken, 2) adviseren, 3) ontwerpen, 4) realiseren en 5) beheren. Deze competenties stemmen overeen met landelijke beroepscompetenties. De vier algemene competenties zijn: 1) planmatig werken, 2) samenwerken, 3) communiceren en 4) zichzelf sturen en reflecteren. Deze algemene competenties zijn afgeleid van de tien generieke hbo-kwalificaties.
- In 2009 heeft de Stichting HBO-I het competentieprofiel van 2004 geactualiseerd en opnieuw uitgebracht (*Bachelor of ICT, een domeinbeschrijving, 2009*). De opleiding is momenteel bezig om het geactualiseerde profiel van HBO-I in de volle breedte door te voeren in de opleiding.
- Binnen het 'Internationale Netwerk CMD' (INCMD) zijn de CMD-opleidingen uit Nederland en België verenigd. In dit netwerk hebben CMD-opleidingen een eigen competentieprofiel opgesteld (januari 2007), dat aansluit bij het profiel van het HBO-I. Uitgangspunten in het vernieuwde INCMD-profiel worden eveneens meegenomen bij de actualisatie van het curriculum, zoals die nu plaatsvindt op basis van het in 2009 herijkte ICT-profiel.
- De CMD-opleiding van de HAN stelt zichzelf als essentieel doel dat zij ontwerpers aflevert aan de (regionale) arbeidsmarkt die gespecialiseerd zijn in nieuwe media. Daarbij legt de opleiding een focus op 'ontwerpen', zoals dat ook in internationaal verband wordt beoogd in het INCMD (in: *De opzet van CMD bij ICA, z.j.*). De beroepspecifieke competentie 'ontwerpen' is, samen met de competenties 'analyseren' en 'realiseren', aangemerkt als 'de belangrijkste drie'. Daarbij wordt opgemerkt dat de competentie 'beheren' bij CMD is ondergebracht bij de competenties 'ontwerpen' en 'realiseren'. Het beheersen van de gehele life-cycle, die de vijf domeincompetenties vertegenwoordigen, is dat niet, zo zeggen ook de docenten. Het auditteam kan zich daar goed in vinden.
- De focus op ontwerpen blijkt, aldus het auditteam, nadrukkelijk uit de gevoerde gesprekken met docenten en het opleidingsmanagement en nog niet uit de geluiden die studenten en vertegenwoordigers van het werkveld afgeven over het profiel van de opleiding. Ook binnen de eindkwalificaties kan de focus meer geëxpliciteerd worden, aldus het auditteam. Zo kiest de student voor zijn afstuderen om twee van de vier (vijf) eindkwalificaties op het hoogste niveau 4 uit te werken (zie facet 2.2). Dat kunnen twee

andere competenties zijn dan de drie competenties waar CMD zich in haar profilering op richt en die zij als belangrijkste heeft aangemerkt.

- Het auditteam is het eens met de opleiding de focus op 'ontwerpen' te leggen. Zo ook met de punten waarop de CMD-opleiding van de HAN zich wil onderscheiden ten opzichte van de andere CMD-opleidingen in het land (*De opzet van CMD bij ICA, z.j.*), te weten:
 - een nadrukkelijke focus op 'nieuwe media': studenten worden opgeleid om nieuwe ontwikkeling te exploreren en om vanuit een communicatie-design perspectief een fascinatie te hebben voor de technopush die deze ontwikkelingen domineert;
 - een sterke binding met techniek;
 - ontwerpen en/van prototypen;
 - een brede opvatting van communicatie.

Het auditteam herkent dat deze profilering pril is. Met andere woorden: er zijn goede aanzetten gedaan, maar het verhaal herkent het auditteam nog niet door de hele opleiding, c.q. nog niet bij alle betrokkenen. Daarbij merkt het auditteam op dat vooral de domeinen Communicatie en Design nog sterker ontwikkeld en ingezet kunnen worden.

Overwegingen

Het auditteam hecht er belang aan dat de opleiding CMD zich goed weet te profileren binnen het ICT-domein, dat vanuit de aard van het domein meer georiënteerd is op technologie, dan op communicatie en design. Binnen het CMD-profiel is 'communicatie' echter een essentieel element. Het auditteam constateert in enkele gevoerde gesprekken dat de opleiding zich helder weet neer te zetten als een ontwerpopleiding. Grotendeels herkent het auditteam dit ook in de stukken. Het auditteam stelt ook vast dat de CMD-kleur nog niet op alle fronten even helder is doorgevoerd, zo blijkt uit de gesprekken met studenten en vertegenwoordigers van het werkveld. Dat komt volgens het auditteam deels door het ontstaan van de opleiding in een 'informatica-omgeving' en deels doordat de gekozen profilering nog pril is. Het auditteam vraagt aandacht voor het verder consistent vermarkten van de CMD-opleiding als ontwerpopleiding en daarbij te voorkomen dat het 'informatica-gehalte' niet de veelzijdigheid van de opleiding overschaduwet. Met betrekking tot de keuzes van de opleiding om een ontwerpopleiding te zijn en de focus op 'nieuwe media' te leggen, merkt het auditteam op dat daarmee in het programma nadrukkelijk aandacht voor onderzoek hoort te zijn (zie verder hoofdstuk 2.2 Programma).

Conclusie

Op grond van het bovenstaande en de gevraagde aandacht voor het sterker neerzetten van de CMD-opleiding binnen het domein ICT, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Niveau bachelor (facet 1.2)

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een bachelor.

Bevindingen

- ICA heeft ervoor gekozen om de algemene competenties van Stichting HBO-I op te nemen in een brede set eindkwalificaties die ten grondslag ligt aan de ICT-programma's. Zij heeft daarvoor de tien generieke hbo-kwalificaties vertaald naar vier generieke competenties die het algemene hbo-bachelorniveau vertegenwoordigen. Deze algemene competenties sluiten aan bij de beschrijvingen van de Dublin descriptoren en liggen ten grondslag aan de programma's van ICA, zo ook aan het CMD-curriculum.
- In het *Schema relatie Dublin descriptoren met competenties CMD (z.j.)* toont de opleiding aan dat de competenties van de opleiding aansluiten bij de Dublin descriptoren. In het schema wordt de relatie tussen de tien gehanteerde eindkwalificaties en de Dublin descriptoren inzichtelijk gemaakt. Het schema toont tevens aan dat de Dublin descriptoren dekkend zijn voor de eindkwalificaties van de opleiding. Het schema laat zien dat:
 - de Dublin descriptoren 'Kennis en Inzicht' en 'Toepassen van kennis en inzicht' zijn gekoppeld aan de competenties analyseren/onderzoeken, adviseren, ontwerpen en realiseren;
 - de descriptor 'Oordeelsvorming' is gerelateerd aan analyseren/onderzoeken en planmatig werken;
 - 'Communicatie' is gerelateerd aan adviseren, communiceren en samenwerken;
 - de Dublin descriptor 'Leervaardigheden' is gekoppeld aan zichzelf sturen en reflecteren.

Overwegingen

De opleiding heeft overtuigend aangetoond dat de beoogde eindkwalificaties overeenstemmen met de internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een hbo-bachelor, i.c. de Dublin descriptoren.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Oriëntatie hbo bachelor (facet 1.3)

De eindkwalificaties zijn mede ontleend aan de door (of in samenspraak met) het relevante beroepenveld opgestelde beroepsprofielen en/of beroepscompetenties.

De eindkwalificaties weerspiegelen het niveau van beginnend beroepsbeoefenaar in een specifiek beroep of samenhangend spectrum van beroepen waarvoor een hbo-opleiding vereist of dienstig is.

Bevindingen

- De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op het competentieprofiel van de Stichting HBI-I (2004). Actuele uitgangspunten vanuit het herijkte profiel van de stichting HBO-I (2009) en het Internationale Netwerk CMD zijn meegenomen. Bij de totstandkoming van de eindkwalificaties zijn verschillende partijen uit het werkveld geraadpleegd, zie ook facet 1.1.

- Het beroepsprofiel van ICA, dat de eindkwalificaties van de CMD-opleiding beschrijft, is voorgelegd en gevalideerd door de beroepenveldcommissie van ICA. De opleiding geeft aan dat wanneer specifieke CMD-expertise uit het werkveld gewenst is, dit op semesterniveau wordt geregeld. Daarbij heeft het opleidingsmanagement aangegeven dat zij is gestart met het opzetten van netwerken rondom ieder (kern)semester.
- De directie van ICA en de voorzitter van de onderwijscurriculumgroep participeren in het landelijk overleg van HBO-I. De opleidingscoördinator maakt deel uit van het INCMD. In deze overlegorganen worden actuele ontwikkelingen besproken.
- In *De opzet van CMD bij ICA* (z.j.) is een algemene beroepsbeschrijving gegeven waarvoor CMD opleidt (C en I). Deze luidt: 'ontwerper voor nieuwe media'. Een ontwerper voor nieuwe media maakt toegepaste communicatie mogelijk voor opdrachtgevers en gebruikers die multimediaal en interactief verloopt. Voor een goed product is het daarbij belangrijk, dat er sprake is van een juiste afstemming van inhoud met vorm en vormgeving, interactie en interface, techniek en systeem, en dat er sprake is van een communicatieproces dat naar wens verloopt. Daarnaast heeft de CMD'er een visie op het vakgebied ontwikkeld en op zijn rol in het creatieproces. Ook heeft hij kennis van vormgevingsprincipes of van ICT, is hij sociaal vaardig en in staat om in teamverband te opereren.

- Aanvullend op voorgaande beroepsbeschrijving geldt voor de uitstroomrichting CMD-communicatie, dat:

- de CMD'er is gespecialiseerd in de vormgeving en steeds voor de uitdaging staat zich uit te drukken in de 'taal van de nieuwe media'.

Voor het profiel van de uitstroomrichting CMD-informatica geldt, dat:

- de CMD'er is gespecialiseerd in programmeren en gebruik maakt van kennis op het gebied van webtechnologie, van multimediatplatforms en -players, van game concepts of van het toepassen van XML in een multimediatadabase.

In beide uitstroomprofielen wordt gewerkt aan dezelfde beoogde eindkwalificaties.

- Het werkveld van een afgestudeerde CMD'er is breed. Afgestudeerden kunnen bijvoorbeeld aan de slag in functies als interaction designer of multimediatprogrammeur van complexe websites of serious games in toepassingsgebieden als e-business of e-learning, maar ook als web designer of motion designer.
- De eindkwalificaties van de opleiding zijn geformuleerd als competenties. Deze worden ontwikkeld in verschillende CMD-contexten die de breedte van het profiel weerspiegelen; beroepstaken/(kern)semesters genaamd (zie ook hoofdstuk 2.2 Programma). CMD heeft ervoor gekozen om vijf beroepstaken als 'kernsemester' aan te bieden, te weten:
 - Create Interactive Content Application (CICA)
 - Create a Rich Internet Application (CRIA)
 - Create a Game (GAME)
 - Develop and Maintain E-Community (DMEC)
 - Communicate with Databases (CODA)

Het auditteam is van mening dat deze kernsemesters goed passen binnen het CMD-profiel.

Overwegingen

De door de opleiding gehanteerde competenties sluiten aantoonbaar aan bij het landelijke beroepsprofiel voor ICT (2004). Het ICT-werkveld is via de beroepenveldcommissie van ICA betrokken bij de opleiding en heeft de eindkwalificaties ook gevalideerd. Via haar actieve rol in landelijke overlegorganen, en door werkvelddeskundigen bij semesters te betrekken, stemt de opleiding uitgangspunten af met het relevante beroepenveld.

CMD leidt op tot een spectrum van beroepen. Via de verschillende semesters wordt daar naartoe gewerkt vanuit de I- en de C-richting. De gestarte samenwerking met specifieke CMD-werkvelden beschouwt het auditteam als een goede en gewenste ontwikkeling.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Samenvattend oordeel Doelstellingen van de opleiding

Alle facetten zijn ten minste met een voldoende beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Doelstellingen van de opleiding' positief.

2.2 Programma

Eisen hbo (facet 2.1)

Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroepspraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk en/of (toegepast) onderzoek.

Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.

Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroepsvaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Bevindingen

- In het programma staan beroepstaken centraal. Deze taken weerspiegelen de CMD-beroepscontexten waarin een CMD'er opereert. Binnen iedere beroepstaak staat een aantal competenties centraal: 'een familie aan werkzaamheden'. De student voert deze werkzaamheden uit door één of meer beroepsproducten te ontwikkelen. Via het uitvoeren van een beroepstaak, c.q. één of meer beroepsproducten, ontwikkelt de student de beoogde competenties. De beroepstaken en -producten staan beschreven in de *Propedeuse OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* en de *Hoofdfase OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011*. Eén beroepstaak omvat een semester.
- Een beroepstaak bestaat uit een onderwijsblok waarin kennis en vaardigheden in courses en workshops worden ontwikkeld. Dit gebeurt vanuit een I- of een C-focus. In het tweede blok wordt gewerkt aan één of meer producten. Dit gebeurt altijd in de vorm van een project. I- en C-studenten werken dan samen.

- Kennisontwikkeling vindt plaats door het bestuderen van verschillende bronnen die centraal staan in de beroepstaak en die nodig zijn om het gevraagde product te kunnen ontwikkelen. Het auditteam constateert dat de meest gebruikte bronnen Nederlandstalig zijn en dat er van enkele Engelstalige bronnen gebruik wordt gemaakt. Er wordt veel gebruik gemaakt van studiebronnen die direct aan de beroepspraktijk zijn ontleend, zoals websites, audiovisuels en scenario's. Ook maakt de opleiding gebruik van gangbare softwarepakketten, zoals Adobe CS4 en de toepassing van UDK (Unreal Development Kit, een software tool voor het ontwikkelen van games). Op basis van bestudeerde documentatie constateert het auditteam dat de gebruikte bronnen gevarieerd en actueel zijn en voor een deel het gewenste niveau weerspiegelen. Het auditteam is van oordeel dat er meer aandacht moet zijn voor standaardwerken uit de vakgebieden waarin de CMD'er opereert, zoals voor cultural studies, mediastudies en gedragsleer. Dergelijke bronnen worden gemist of theoretisch zijn zodanig verpakt dan wel uitgekleeft, dat het voor studenten niet mogelijk is te begrijpen of te herkennen welke basistheorieën ten grondslag liggen aan hun vakgebied. Het auditteam herkent dit beeld ook in de manier waarop studenten bronnen gebruiken.
- Op het niveau van de onderwijseenheden zijn de onderwijsteams verantwoordelijk voor het actueel blijven van het studiemateriaal. Aan sommige semesters is daarvoor een vertegenwoordiging van de beroepspraktijk (enkele leden van de beroepenveldcommissie) gekoppeld. Zij leveren actuele input voor de samenhang en de actualiteit van een semester. Dit is nog niet voor ieder semester het geval (zie opmerking bij facet 1.3). Mogelijke wijzigingen worden voorgelegd en geaccordeerd door de onderwijscurriculumgroep alvorens ingevoerd. Wanneer er nieuwe software of een nieuwe versie van software beschikbaar komt, wordt die door docenten onderzocht en besproken in de bijeenkomsten van de onderwijsteams. Het auditteam constateert dat actuele en passende software wordt gebruikt. Ook zijn opdrachten aan de semesterspecifieke beroepscontext ontleend en worden deze grotendeels voor of in samenspraak met de praktijk uitgevoerd, zoals het Nationaal Historisch Museum in Arnhem en de ING Bank.
- De opleiding laat mensen uit de regionale beroepspraktijk gastlessen verzorgen waarmee het aanbod van kennis en inzichten wordt verrijkt (*Lijst gastdocenten*).
- Beroepsvaardigheden worden ontwikkeld tijdens de semesters in de courses en in de projecten waarin studenten uit de twee richtingen C en I samenwerken. Het auditteam constateert, dat de ontwikkeling van beroepsvaardigheden goed is gewaarborgd in het programma. Zo staat een specifieke ontwerp-aanpak centraal in een semester. Een ontwerpaanpak bestaat uit een combinatie van verschillende product-/ communicatietypen, zoals sociale aspecten in communicatie, informatieoverdracht, entertainment, mens-machine interactie met verschillende nieuwe mediavormen als webpagina's, 3D werelden, timebased media. Het auditteam is van oordeel dat de opleiding hierbij ook aandacht moet hebben dat de CMD'er, c.q. ontwerper, kan contextualiseren (het ontwerp en het gebruik kunnen beschrijven in de context). Daarbij is theorievorming belangrijk. In de projecten is verder nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling van de algemene vaardigheden, zoals samenwerken en planmatig werken.

- Aan de ICA zijn drie lectoren/lectoraten verbonden. Te weten: Mens-Computer Interactie, Networked Applications en Data Architectures and Metadata Management. Doelstelling van de lectoraten is het stimuleren van praktijkgericht onderzoek door medewerkers, en mogelijk in samenwerking met studenten. De uitkomsten hiervan dienen terug te vloeien in het onderwijs. Op deze wijze wordt de onderzoekende houding van zowel docenten als studenten bevorderd. Bij activiteiten van de lectoraten Mens-Computer Interactie en Networked Applications zijn en/of worden docenten en studenten van CMD betrokken. Het auditteam constateert dat aandacht voor de verdere ontwikkeling van de onderzoekende houding en daarbij behorende vaardigheden bij studenten nodig is. Ook lectoren geven dit aan. Het opleidingsmanagement geeft daarbij aan dat het ook een opdracht van het CvB van de HAN is om onderzoeksvaardigheden in te bedden in het curriculum (ten behoeve van toegepast onderzoek). Vanuit die opdracht worden deze vaardigheden volgend jaar expliciet in het programma opgenomen.
- Binnen de stage en het afstuderen werken studenten in de beroepspraktijk aan de gevraagde competenties. De stage (voltijd) en de afstudeeropdracht (voltijd en deeltijd) zijn altijd buitenschools georganiseerd. In de projecten werken studenten aan opdrachten die voor een groot deel worden uitgevoerd voor of in samenwerking met bedrijven of organisaties uit de regio. Het Praktijkbureau van ICA onderhoudt contact met het bedrijfsleven en bemiddelt bij het verkrijgen van opdrachten voor stage en afstuderen.
- Uit het *Studententevredenheidsonderzoek* (STO) blijkt dat zowel de voltijd- als de deeltijdstudenten tevreden zijn over de beroepsgerichtheid van de opleiding en de mate waarin wordt aangesloten bij actuele ontwikkelingen.

Overwegingen

Het auditteam beoordeelt de wijze waarop het programma is opgezet, de beroepsgerichtheid daarbinnen en de flexibiliteit die het programma biedt als goed. In de opzet van het programma is er sprake van een continue relatie met de beroepspraktijk. Daarbij zijn opdrachten voor projecten direct aan de praktijk ontleend. Deze opdrachten worden ook deels via interactie met de praktijk uitgevoerd. Bij de uitvoering van deze projecten, evenals bij het stage lopen en het afstuderen, worden gevraagde kennis en vaardigheden ontwikkeld. Het auditteam vraagt aandacht voor gebruik van theorie (vakliteratuur) en theorievorming bij studenten.

Beroepsvaardigheden waar in het programma zichtbaar aan wordt gewerkt, zijn bijvoorbeeld zelfsturing, communiceren en samenwerken. Het auditteam vraagt aandacht voor de ontwikkeling van de vaardigheid om te contextualiseren.

De beschreven wens voor meer zichtbaar gebruik van theorie en de aandacht van studenten voor het kunnen contextualiseren hangt samen met de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden voor het uitvoeren van toegepast (praktijk)onderzoek. Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding via de lectoraten aandacht heeft voor de ontwikkeling van de gewenste onderzoeksvaardigheden, waartoe het gebruik en verantwoorden van ingezette bronnen behoort. Dit moet echter nog verder uitgerold worden. Voorts zijn verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied zichtbaar in het programma. Dit ligt vooral in de opzet van het programma. Voor een deel van de semesters is dit op een passende wijze goed georganiseerd.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen, en de opmerkingen over theorievorming bij studenten en de nodige aandacht voor contextualiseren en onderzoeksvaardigheden, komt het auditteam tot het oordeel **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Relatie doelstellingen en inhoud programma (facet 2.2)

Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties, qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

De eindkwalificaties van de doelstellingen zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheden om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

- Aan het programma liggen de landelijke competenties van de Stichting HBO-I ten grondslag. Deze zijn op instituutsniveau uitgewerkt in zes beroepscompetenties, waarvan vijf van toepassing zijn voor CMD, en vier algemene hbo-competenties (zie facet 1.1).
- De competenties zijn uitgewerkt op vier niveaus:
 - niveau 1: hoofdfase bekwaam;
 - niveau 2: projectbekwaam;
 - niveau 3: afstudeerbekwaam;
 - niveau 4: startbekwaam voor het beroep.
- Voor alle onderwijseenheden in de propedeuse moet de student aantonen dat hij de gevraagde competenties op niveau één (hoofdfase bekwaam) beheerst. In de daaropvolgende semesters toont de student aan dat hij de competenties op niveau 2 (projectbekwaam) en drie (afstudeerbekwaam) bezit. De stage wordt afgesloten op niveau 3 (ten minste twee beroepscompetenties en de algemene competenties). Tijdens de afstudeeropdracht brengt de student twee specifieke en alle algemene competenties op niveau 4 (startbekwaam voor het beroep). In het *Opleidingsstatuut ICA 2010-2011* zijn de niveaus nader gespecificeerd. Het auditteam is het met de opleiding eens dat niet alle onderdelen in de ontwerp-life cycle even belangrijk zijn voor een CMD'er. De opleiding heeft drie competenties benoemd als 'belangrijkste'. Een vierde competentie 'beheren' zit daarin verweven. Het auditteam is van oordeel dat twee van deze drie competenties centraal moeten staan in het afstuderen op niveau 4. Dit wordt vooralsnog niet zo geëist, omdat studenten vanuit zichzelf kiezen voor kerncompetenties, zo geeft de opleiding aan. In de eindproducten herkent het auditteam dat studenten vaak twee van deze drie belangrijke competenties kiezen om op niveau 4 aan te tonen.
- Iedere student verwerft de beoogde competenties vanuit een I- of een C- invalshoek. Van de vijf kernsemesters die het brede CMD-profiel vertegenwoordigen kiest iedere student er twee of drie. Met deze keuze specialiseert de student zich binnen het CMD-domein. Daarnaast kiest de student één of twee verwante CMD-beroepstaken, waarvan één de minor is. Voor CMD-communicatie kan de student kiezen uit: Align Business and ICT

(ABI), Align Corp. Communication and ICT (ACCI), Design E-Business (DEB) of Ambient Intelligence (AMI).

De CMD-informatica-student kan kiezen uit: Develop Distributed OO Application (DDOA), Develop an Information System (DIS), Make high-Performance Network Application (MPNA), Align Business and ICT (ABI), Design E-Business (DEB) of Ambient Intelligence (AMI).

- In het *Opleidingsstatuut 2010-2011 ICA* is weergegeven welke keuzemogelijkheden de student heeft. Deze zijn voor voltijd- en deeltijdstudenten gelijk. Door de werkervaring van deeltijdstudenten kunnen zij een vrijstelling voor de stage behalen. De voltijdstudenten zijn tevreden over de keuzemogelijkheden die het programma biedt. De deeltijdstudenten waren hier aanzienlijk minder tevreden over. Uit nader onderzoek bleek dat deeltijdstudenten de behoefte hadden aan een frequentere uitvoering van de deeltijd-keuzesemesters. In het studiejaar 2010-2011 is het aantal aangeboden semesters voor deeltijdstudenten worden verhoogd van vier naar vijf, zo geeft de opleiding aan.
- In de *Propedeuse OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* en de *Hoofdfase OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* zijn de competenties uitgewerkt naar indicatoren (leerdoelen) en niveaubeheersing. Hierdoor weet de student precies wat er van hem wordt verwacht. De indicatoren zijn goedgekeurd door de beroepenveldcommissie.
- De opzet en inhoud van het programma biedt de studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken. Daarbij kent de opleiding twee propedeuses: de Informaticapropedeuse (I-propedeuse die ook in Nijmegen wordt aangeboden) en de Communicatiepropedeuse (C-propedeuse). De I-propedeuse wordt gedeeld met de opleidingen Informatica, Bedrijfskundige Informatica en Technische Informatica. De C-propedeuse wordt gedeeld met de opleiding Digitale Communicatie. Binnen beide propedeuses zijn 45 EC direct relevant voor CMD, 7,5 EC verwant en 7,5 EC vooral georiënteerd op de andere opleidingen. De gedeelde propedeuse biedt studenten de mogelijkheid over te stappen naar een andere opleiding zonder te veel achterstand op te lopen.
- Beide richtingen komen terug in de semesters in de hoofdfase. In ieder semester volgen de studenten twee courses gevolgd door een project. De ontwerpcourse (7,5 EC) wordt gevolgd door alle studenten. Studenten van de C-propedeuse volgen een course gericht op ontwerpen en content-creation, studenten van de I-propedeuse een course over programmeren en technische prototyping (beide 7,5 EC). Daarna werken de studenten gezamenlijk aan het ontwerp en prototype van een beroepsproduct (15 EC).
- Het onderwijsteam voor propedeuse (pt's) is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs binnen deze onderwijseenheid. De semesters (30 EC) in de hoofdfase vallen onder de verantwoordelijkheid van de semesterteams (st's). Er zijn minorteam (mt's) voor de minoren. De verschillende teams zien er op toe dat de inhoud van beide richtingen inhoudelijk aansluit op de beoogde eindkwalificaties.

Overwegingen

Het auditteam vindt dat het programma goed in elkaar zit, vooral de wijze waarop flexibiliteit wordt geboden. Dit is met name bij de voltijd goed uitgewerkt. Voor deeltijdstudenten geldt dat hun specifieke deeltijdsituatie iets af doet aan de keuzemogelijkheden.

De wijze waarop de eindkwalificaties op verschillende niveaus zijn uitgewerkt en in termen van leerdoelen/indicatoren centraal staan in het onderwijs is herkenbaar in de documentatie en ook helder gebleken voor studenten.

Het auditteam herkent de gekozen profilering 'de specialist in nieuwe media' (zie facet 1.1) in de vijf kernsemesters. Daarmee is gewaarborgd dat de kern van de opleiding, c.q. het beroepsprofiel voor iedere student aan de orde komt op niveau 3. Enkele inhoudelijke opmerkingen hierbij plaatst het auditteam bij facet 2.1. In de eindfase ontwikkelt de student de competenties op niveau 4 (startbekwaam voor het beroep), dat wil zeggen dat hij twee van de vier beroepscompetenties kiest en op niveau 4 laat zien, naast de vier algemene competenties. Het auditteam is hierbij van mening dat het profiel van de opleiding ook moet terugkomen in de eindfase van de opleiding. Wanneer de opleiding stelt dat de drie beroepscompetenties ontwerpen, analyseren en realiseren de belangrijkste zijn voor het CMD-profiel binnen het domein ICT, wat het auditteam herkent, dan is het vanuit inhoudelijke argumenten en ook onderwijskundig perspectief belangrijk dat twee van deze drie in plaats van twee van de vier beroepscompetenties in de eindfase op niveau 4 worden ontwikkeld, aangezien 'niveau 4' staat voor het gewenste hbo-bachelorniveau. Het auditteam heeft daarom moeite met een oordeel excellent dat de opleiding heeft aangevraagd voor dit facet. De geplaatste opmerking leidt bij dit facet, in het licht van de criteria, tot het oordeel voldoende in plaats van goed. Wel herkent het auditteam dat de meerderheid van de bestudeerde producten laat zien dat studenten doorgaans kiezen om twee van de drie 'CMD-beroepscompetenties' op niveau 4 te ontwikkelen.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen, en de gemaakte opmerking, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Samenhang in opleidingsprogramma (facet 2.3)

Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Bevindingen

- Het programma wordt gekenmerkt door flexibiliteit in volgorde en in inhoud. Alleen de propedeuse in het eerste jaar en de afstudeeropdracht in het laatste half jaar van de studie staan vast. De onderdelen ertussen kan een student, in overleg met zijn studieloopbaanbegeleider (SLB'er) zelf bepalen, waarbij aan het moment van stage voorwaarden zijn verbonden (zie facet 2.4). Deeltijdstudenten krijgen vrijstelling voor de stage, waardoor zij het programma in 3,5 jaar doorlopen.
- Een inhoudelijke samenhang is op verschillende manieren geborgd. Als eerste dient de focus van de student (I of C) als leidraad voor de keuzes die hij maakt. Dit zorgt ervoor dat de semesters die de student kiest inhoudelijk aansluiten. Het aanbod van de opleiding is daar ook op afgestemd. Er zijn kernsemesters ontwikkeld waar iedere student er twee of drie van kiest en er zijn verwante semesters ontwikkeld. Een verwant semester kan door alleen informatica-, alleen door communicatie- of door zowel I- als C-studenten worden gevolgd. Ten tweede wordt een inhoudelijke samenhang gerealiseerd, doordat iedere student dezelfde competenties ten minste op niveau 3 moet

ontwikkelen. Deze competenties staan in verschillende samenstellingen ('familie van werkzaamheden', zie facet 2.1) centraal in een beroepstaak. Bij de keuze van de student voor bepaalde semesters geldt als richtlijn, dat de student moet waarmaken dat hij alle eindcompetenties op niveau 3 afrondt, alvorens hij aan de afstudeerfase begint. Bij dit keuzeprocess wordt de student begeleid door de SLB'er.

- Doordat de competenties in steeds andere beroepstaken (complexiteit) en op een hoger niveau (1, 2/3, 4) worden ontwikkeld, is er sprake van een concentrische opbouw tussen semesters (een verticale samenhang). Daarbij wordt, naarmate de studie vordert, steeds meer zelfstandigheid van de studenten gevraagd.
- Ieder semester is gebaseerd op een beroepstaak uit de CMD-beroepspraktijk. Daaraan gekoppeld is een aantal beroepsproducten, dat de student in het tweede blok van een semester oplevert. Daaraan voorgaand worden de nodige kennis en vaardigheden ontwikkeld in courses en workshops. Op deze manier is er binnen een onderwijseenheid sprake van een inhoudelijke (horizontale) samenhang. Deze samenhang wordt bewaakt door het onderwijsteam dat aan de onderwijseenheid verbonden is. Dit gebeurt op basis van overleg binnen het team en van evaluaties met studenten.
- Op de vraag of de opleiding een samenhangend geheel van studieonderdelen biedt, antwoordt 84 procent van de voltijdstudenten en 63 procent van de deeltijdstudenten positief. Dat de deeltijdstudenten wat kritischer zijn, komt ook naar voren in het gesprek van het auditteam met de studenten. Studenten geven verder aan dat de stage goed aansluit op het onderwijs.

Overwegingen

Het auditteam is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding een programma biedt dat flexibel is en tegelijk een gewenste inhoudelijke samenhang waarborgt. Het ontwikkelde onderwijsaanbod en de studentbegeleiding dragen daar aan bij.

De opleiding beoordeelt zichzelf als excellent op dit facet. Het auditteam gaat daar niet in mee. Daarvoor vraagt de relatie tussen I- en C-componenten in het programma om meer theoretische onderbouwing en een nadrukkelijk doorgevoerde profilering. Deze punten, die van invloed zijn op de gewenste inhoudelijke samenhang, bevinden zich nog te veel in een beginstadium om een excellent toe te kennen. Dat maakt de opleiding nu nog niet waar. Daarbij merkt het auditteam op dat het, op basis van het gevoerde gesprek met studenten en de bestudeerde documentatie, vaststelt dat het onderwijsconcept voor de voltijdopleiding verder is doordacht en uitgewerkt dan voor de deeltijdopleiding.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Studielast (facet 2.4)

Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen.

Bevindingen

- Voltijdstudenten hebben 22 contacturen per week. De opleiding gaat uit van een gemiddelde studiebelasting van 40 uur per week. Uit een onderzoek van de opleiding blijkt dat voltijdstudenten gemiddeld 33 uur per week besteden aan de studie. Mede op basis van het gesprek met studenten beschouwt het auditteam de studielast als reëel. In het gesprek met studenten is ook geen blijk gegeven van struikelvakken.
- Deeltijdstudenten hebben wekelijks op donderdagmiddag en -avond les. Zij hebben gemiddeld 6 contacturen per week. Uit gegevens van de STO is gebleken dat deeltijdstudenten gemiddeld 19 uur per week aan de studie besteden. Deeltijdstudenten geven in het gesprek met het auditteam aan de studie als zwaar te ervaren, zowel inhoudelijk als het combineren van werk, studie en privé. Ook de evaluatieresultaten over ervaren studielast laten zien dat deeltijdstudenten hierover de afgelopen jaren niet tevreden zijn. Dit in tegenstelling tot de voltijdstudenten. De opleiding speelt hier op in door meer vraaggestuurd onderwijs te gaan bieden (*Aanpassingen Onderwijs Deeltijdsemesters, november 2009*).
- Om de gewenste studievoortgang te bewaken, hanteert de opleiding een aantal maatregelen. Zo krijgen studenten aan het begin van de studie een SLB'er toegewezen. De SLB'er begeleidt de studenten gedurende de studie en bij de keuzes die de student moet maken. In de propedeuse is de begeleiding nadrukkelijk gericht op het leren zelfstandig werken, zodat studenten zijn voorbereid op de zelfstandigheid die van hen wordt verwacht in de hoofdfase.
- Studenten werken op basis van een studiecontract waarin een studieplanning is opgenomen. De SLB'er ondersteunt studenten bij het opstellen van de studieplanning. Op basis van studieresultaten heeft de studiebegeleider zicht op de voortgang en grijpt hij/zij in wanneer dat gewenst is.
- In veel semesters heeft de student halverwege het project een zogenaamd functioneringsgesprek met de docent van het betreffende vak. Hiermee wordt de gewenste studievoortgang binnen een onderwijseenheid gestimuleerd.
- De opleiding hanteert een regeling voor bindend studieadvies (BSA). De student ontvangt aan het einde van het eerste half jaar (na het eerste semester) een voorlopig studieadvies. De student ontvangt een negatief bindend studieadvies wanneer hij aan het einde van het eerste studiejaar minder dan 37,5 EC heeft behaald. Ook wordt een negatief bindend studieadvies gegeven wanneer de student aan het einde van het tweede jaar de propedeuse nog niet heeft gehaald. Wanneer de student na het eerste jaar ten minste 37,5 EC heeft gehaald, maar geen 45 EC, dan mag de student nog niet aan de hoofdfase beginnen. Bij meer dan 45 EC volgt in ieder geval een positief advies en kan worden gestart met de hoofdfase (*Opleidingsstatuut ICA 2010-2011 en schema vaststellen studieadviezen, Examencommissie ICA, versie 1.1, 8 juni 2010*).
- Het aanbod van semesters biedt de student keuzemogelijkheden. Daarbij kan hij de semesters in een voor hem wenselijke volgorde uitvoeren. De opleiding communiceert voorafgaand aan ieder semester wat het aanbod is waarin zij het komende semester kan voorzien. Daarbij gelden geen instapeisen voor de semesters. Er gelden wel drempels voor de stage en het afstuderen. Voordat de student op stage mag, moet hij ten minste de propedeuse en één semester hebben behaald en daarnaast dient de stageopdracht goedgekeurd te zijn door het Praktijkbureau. Verder mogen de stage en het afstuderen

niet achter elkaar plaatsvinden. Zo wordt een terugkoppeling met de theorie gewaarborgd en bewaakt dat de student met bagage vanuit de school de praktijk in gaat. Voor toelating tot de afstudeerfase moet de student de propedeuse en alle overige onderdelen van de hoofdfase hebben behaald (*Opleidingsstatuut ICA 2010-2011*).

- De informatie over de onderwijseenheden en de courses wordt op eenzelfde wijze gegeven. In handleidingen voor studenten staat alle relevante informatie, zodat voor hen helder is wat zij kunnen verwachten (*Propedeuse OWE-beschrijvingen 2010-2011* en de *Hoofdfase OWE-beschrijvingen 2010-2011*). Zo staat onder andere beschreven wat de indicatoren per beheersniveau zijn, wat er van de student verwacht wordt en welke literatuur gebruikt wordt.
- Een spreiding van de studielast wordt gerealiseerd door binnen de semesters te werken met twee blokken van negen weken. Binnen de onderwijseenheden worden ook tussenproducten en -toetsten geëist ter bevordering van een gewenste spreiding.

Overwegingen

De studielast is reëel, zo blijkt uit materiaal en de gevoerde gesprekken met studenten en afgestudeerden. Het auditteam is van mening dat de opleiding voldoende en verschillende maatregelen neemt om de gewenste studeerbaarheid van het programma te bevorderen. Het auditteam is, op basis van het gesprek met deeltijdstudenten wel van oordeel, dat de studielast van de deeltijd aandacht vraagt. Het auditteam merkt daarover op dat studenten duidelijk aangeven de studielast als zwaar te ervaren, terwijl deze inhoudelijk gezien reëel is. Het auditteam is van mening dat goede communicatie over de inhoud van het curriculum, gehanteerde werkvormen eventuele irreële verwachtingen of andere beelden bij deze studenten kan wegnemen. Dit speelt niet bij de voltijdse opleiding. Op grond daarvan komt het auditteam tot verschillende oordelen voor de opleidingsvarianten.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet voor de voltijdopleiding als **goed** en voor de deeltijdopleiding als **voldoende**. Een betere communicatie richting deeltijdstudenten is nodig om de verschillende verwachtingen tijdig bij te stellen.

Instroom (facet 2.5)

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten: vwo, havo, middenkaderopleiding of specialistenopleiding (WEB) of daarmee vergelijkbare kwalificaties, blijvend uit toelatingsonderzoek.

Bevindingen

- De opleiding hanteert de wettelijke instroomeisen. Om toegelaten te worden, dient de aspirant student te schikken over een havo-, vwo- of mbo-diploma (niveau 4). Studenten met het havo-diploma profiel Cultuur en Maatschappij moeten per 2009 wiskunde A of B gevolgd hebben. Dit is een aanvullende wettelijke eis. Het INCMD is voornemens de minister te vragen deze recent ingevoerde eis in te trekken. Het werkt niet selecterend, zoals bedoeld. Wanneer huidige studenten met dit profiel niet voldoen aan de

aanvullende instroomeis, dient de student een instaptoets te maken om de achterstand in wiskunde weg te werken.

- Studenten van 21 jaar en ouder die niet voldoen aan de gestelde instroomeisen kunnen instromen na het (met positief resultaat) afronden van een instaptoets. In deze toets wordt voldoende beheersing van de Nederlandse taal en het niveau wiskunde A getoetst (beide op havo-5-niveau). Bovendien geldt als eis dat iemand ten minste twee jaar werkervaring heeft.
- De opleiding heeft drie instroomvarianten:
 - De reguliere variant voor alle havisten en mbo'ers van een niet-verwante vooropleiding.
 - De variant met verkorte propedeuse voor vwo'ers en mbo'ers met een halfverwante opleiding. De verkorte propedeuse duurt een half jaar, waarin de vier courses versneld worden aangeboden. Studenten uit mbo-opleidingen ICT-beheerder en netwerkbeheerder kunnen voor de propedeusecourse ICT infrastructuur vrijstelling krijgen.
 - De variant zonder propedeuse wordt aangeboden aan studenten met een mbo-diploma van een verwante mbo-opleiding applicatieontwikkelaar en geldt alleen voor de I-propedeuse. De student moet wel binnen een jaar ten minste 30 EC van de hoofdfase hebben behaald om de studiepunten van de propedeuse toegekend te krijgen.
- Voor de deeltijdstudenten gelden in principe dezelfde instroomeisen als voor de voltijd. Deeltijdstudenten moeten ook beschikken over een relevante werkplek. Dit is geen harde instroomeis. Aspirant studenten die geen passende werkplek hebben, kunnen starten met de opleiding. Wanneer zij tijdens de opleiding geen geschikte functie vinden, zullen zij net als de voltijdstudenten een stage moeten uitvoeren. De nominale studieduur van vier jaar wordt daarmee verlengd naar vier en een half jaar.
- Om een goede aansluiting op de vooropleiding te realiseren en de daarin gehanteerde werkvormen, werkt de opleiding in de propedeuse met kleinere en meer begeleide opdrachten.
- Via verschillende activiteiten wordt een goede inhoudelijke aansluiting beoogd. Zo heeft het instituut met vijf ROC's in de regio een doorlopende leerlijn ICT opgezet. Binnen deze leerlijn maken studenten van de ROC's tijdens hun mbo-opleiding al kennis met het onderwijs van de HAN.
- Ook participeert de opleiding in het project MplusH-project. Dit project is een samenwerking tussen de faculteit Techniek van de HAN, ROC Rijn IJssel, ROC Nijmegen en het bedrijfsleven. Doel van dit project is om praktijkgerichte opleiding te verzorgen in vier richtingen, waaronder ICT. Door dit project krijgen laatstejaarsstudenten uit het mbo een kans om tegelijkertijd deel te nemen aan de propedeuse van het hbo.
- Om het beoogde taalniveau bij alle studenten van de verschillende vooropleidingen te waarborgen, is in juni 2009 bepaald dat alle onderwijseenheden in de propedeuse een taal checklist gaan gebruiken (*checklist schriftelijke communicatie propedeuse*). Op deze manier wordt dit onderwerp in alle onderwijseenheden bekeken en meegenomen. Als blijkt dat het taalniveau niet naar behoren is ontwikkeld, kunnen de studenten een extra taal- en spellingcursus aan het HAN-talencentrum volgen.

- Zowel de voltijdstudenten als deeltijdstudenten geven aan dat de opleiding voldoende aansluit bij de vooropleiding. Zo blijkt uit evaluatie-uitkomsten en het gesprek met studenten.

Overwegingen

Naar het oordeel van het auditteam is de aansluiting qua vorm goed. Mede doordat er goede begeleiding wordt geboden in het begin van de studie waardoor studenten bekend raken met het onderwijs binnen CMD en de HAN. Zo hebben studenten in het eerste jaar ieder kwartaal contact/een bijeenkomst met hun studieloopbaanbegeleider. Daarover zijn zij tevreden, zo blijkt onder meer uit de gevoerde gesprekken. Het programma laat ook zien dat inhoudelijk wordt aangesloten op de verschillende vooropleidingen van studenten. Dit betreft vooral de voltijdstudenten. De opleiding kan naar de mening explicieter maken hoe zij aansluit op de verschillende achtergronden van deeltijdstudenten. Dit is in het kader van de studielast opgemerkt bij facet 2.4. Hoewel de gevraagde aansluiting op de deeltijdsituatie ook van belang is bij de instroom, werkt deze opmerking niet door in de beoordeling van dit facet.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Duur (facet 2.6)

De opleiding voldoet aan formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum: hbo-bachelor: 240 studiepunten/European credit points.

Bevindingen

- De opleiding CMD (voltijd en deeltijd) heeft een curriculum met de omvang van 240 studiepunten (*Opleidingsstatuut ICA 2010-2011*).
- In aanvang volgen deeltijdstudenten geen stage (30 EC). Hun bekwaamheid in de praktijk tonen zij in de eigen werkomgeving aan. Wanneer een deeltijdstudent niet beschikt over een passende stageplek, lopen zij net als voltijdstudenten stage. De studieduur wordt dan evenredig verlengd.

Overwegingen

Het auditteam constateert dat de opleiding voldoet aan de formele eisen voldoet voor de omvang van het curriculum van 240 studiepunten.

Conclusie

Op grond van bovenstaande bevindingen en overwegingen komt het auditteam tot een oordeel **voldaan** voor beide opleidingsvarianten.

Afstemming tussen vormgeving en inhoud (facet 2.7)

Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen.

De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Bevindingen

- De opleiding past de didactische uitgangspunten van de HAN en ICA toe in de vormgeving en uitvoering van het curriculum. Zo is het onderwijs geënt op competenties en is er nadrukkelijk aandacht voor flexibilisering. Binnen ICA is dit vormgegeven in 'keuze-semesteronderwijs' (zie ook eerdere facetten binnen dit hoofdstuk).
- De competenties vormen een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om in een specifieke beroepscontext bepaald gedrag te laten zien. Voor de gewenste competentieontwikkeling is daarom de beroepscontext van belang. In de CMD-opleiding staat de deze beroepscontext in elke onderwijseenheid centraal in de vorm van een beroepstaak. Het programma is naar het oordeel van het auditteam uitstekend beroeps- en praktijktaakgericht en flexibel. Binnen de beroepstaken wordt aan beroepsproducten gewerkt. Door te werken aan deze beroepsproducten werkt de student aan zijn competenties. Deze competentieontwikkeling wordt verder gekenmerkt door een toename in complexiteit en een toenemende mate van zelfsturing naarmate het programma vordert.
- Studenten van de twee stromingen volgen gezamenlijk dezelfde ontwerpcurriculum aan het begin van een (kern)semester. Dit gebeurt in het eerste kwartaal, dat bestaat uit zeven of acht lesweken, een toetsweek en een project-/activiteitenweek. Vervolgens werken I- en C-studenten de rest van het semester, het tweede kwartaal, gezamenlijk aan een project. Op deze manier geeft de opleiding invulling aan het interdisciplinair werken, dat zij nastreeft.
- Het beroep van een CMD'er wordt gekenmerkt door onder andere projectmatig werken, methodisch werken, zelfstandigheid en samenwerken. De opleiding sluit met de werkvormen aan op deze kenmerken. De werkvormen variëren van het schrijven van stukken, het maken van (deel-)producten tot het presenteren van resultaten in de propedeuse. Hiernaast behoren hoorcolleges, excursies en workshops, demonstraties, feedbackmomenten en discussiegesprekken tot de werkvormen. De werkvormen in de voltijd- en deeltijdopleiding verschillen niet van elkaar.
- De studenten geven in het STO aan tevreden te zijn over de afwisseling in werkvormen en de mate waarin zelfstandig leren wordt gestimuleerd. Uit de evaluaties bleek dat de deeltijdstudenten minder tevreden waren over de mate waarin de didactiek aansloot bij de wensen van deeltijdstudenten. Hierop heeft de opleiding het deeltijdsupportteam ingericht dat eind 2009 een verbeterplan heeft opgesteld (*Evaluatie en advisering ten behoeve van het ICA deeltijdonderwijs, juli 2009*).

Overwegingen

Het auditteam heeft waardering voor de opzet van het curriculum en de wijze waarop de gewenste competentieontwikkeling is vormgegeven en flexibiliteit wordt geboden.

Door studenten eerst de gevraagde kennis en vaardigheden te laten ontwikkelen om deze vervolgens toe te passen in projecten worden de beoogde competenties ontwikkeld.

De daarbij ingezette werkvormen zijn passend voor de gevraagde competentieontwikkeling en gevarieerd in aanbod.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Beoordeling en toetsing (facet 2.8)

Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Bevindingen

- Aan de toetsing en beoordeling ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag. Zo zijn bij de competenties van elke onderwijseenheid indicatoren geformuleerd. Deze zijn afgeleid van de generieke competenties. Deze indicatoren vormen de basis van alle toetsing. Deze competenties worden gedurende de opleiding op verschillende niveaus, via verschillende manieren en in verschillende samenstellingen getoetst. De indicatoren zijn per set beoogde competenties opgenomen in de OWE-beschrijvingen (*Hoofdphase OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* en de *Propedeuse OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011*).
- Toetsing in de courses vindt plaats op basis van kennistoetsen en beroepsproducten. Binnen de beroepsproducten worden bijvoorbeeld uitkomsten van casusopdrachten en praktijkcases beoordeeld. In de propedeuse is toetsing geënt op niveau van de competenties en dus op de aanwezigheid van basiskennis en een beperkte toepassing daarvan.
- Toetsing van competenties, ontwikkeld binnen de projecten, bestaat uit een portfoliobeoordeling met, indien nodig, een aanvullend beoordelingsgesprek. Het portfolio bevat een TVR-verslag (Toelichting, Verantwoording en Reflectie) en bewijzen waarmee de student aantoont dat hij de beoogde competenties beheerst. Het bewijsmateriaal bestaat vooral uit beroepsproducten die centraal staan in de opdracht/het project.
- Per jaar wordt een toetsschema opgesteld, waarin alle toetsen van alle onderwijseenheden zijn opgenomen (*Toetsschema 2010-2011*).
- Algemene regelingen rondom toetsing zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling (*Opleidingsstatuut ICA 2010-2011*).
- Binnen de opleiding wordt leerwegonafhankelijk getoetst. Dit betekent dat studenten competenties uit een eerder semester later kunnen repareren (herkansen). Het positief afronden is dus niet strikt nodig voor de start van een volgend semester. Dit zou afbreuk doen aan de flexibiliteit. Wel gelden uiteindelijk drempels voor de start van de stage en het afstuderen (zie facet 2.4). Als voorwaarde voor het opnieuw laten beoordelen van 'vorige competenties' geldt, dat de bijpassende beroepscontext duidelijk zichtbaar is in het aangedragen bewijsmateriaal.
- De Examencommissie is formeel verantwoordelijk voor de toekenning van studiepunten en ziet toe op een juist naleving van de uitgangspunten voor toetsing en beoordeling.
- Het toekennen van studiepunten gebeurt in de hoofdphase op semesterniveau (30 EC). Het behalen van de toetsen binnen een course, waaraan studiepunten zijn gekoppeld, leidt dus niet direct tot de toekenning van studiepunten (in HAN-SIS). Hiervoor moet de student alle onderwijseenheden binnen het semester met een voldoende hebben

afgesloten. Wanneer onderdelen binnen een semester worden herkanst, blijven reeds behaalde resultaten van dat semester wel geldig.

- Het auditteam heeft een selectie aan toetsmateriaal en producten van studenten met beoordelingen bestudeerd en stelt vast, dat de opleiding kennis en vaardigheden apart toetst via passende toetsvormen, voornamelijk schriftelijke kennistoetsen. Vaardigheden worden in opdrachten ontwikkeld en aangetoond en via beroepsproducten die studenten voor een course opstellen. Het auditteam is van oordeel bij enkele kennistoetsen een hoger niveau kan worden nagestreefd. Criteria kunnen in dat opzicht strikter worden toegepast. Daarnaast is het auditteam van oordeel dat studenten vaker gevraagd kunnen worden om keuzes vanuit geraadpleegde theorie te onderbouwen, zoals in een essay gebeurt. Studenten hoeven slechts een enkele keer een essay te produceren en dat beoordelen zij als heel zwaar, zo geven zij aan in het gesprek met het auditteam. Het auditteam is van mening, dat studenten vaker op een dergelijke manier kunnen worden uitgedaagd om zo de gewenste theorievorming te ontwikkelen.
- Voor de stage en het afstuderen geeft de student zelf aan op welke twee beroepscompetenties hij zich vooral wilt gaan richten, naast de vier algemene competenties. Bij de door hem gekozen specifieke beroepscompetenties moet de student zelf indicatoren formuleren en ter goedkeuring voorleggen aan de begeleider. Als basis gebruikt hij daarvoor de generieke ICA-competenties met indicatoren. Hij concretiseert deze vervolgens naar zijn eigen opdracht. Dit is voor studenten verwoord in de betreffende handleidingen voor stage en voor het afstuderen.
- Voor de stage maakt de student een plan van aanpak, een stageverslag, een product en een reflectieverslag. Op basis van deze producten vindt het stage-assessment plaats, dat bestaat uit een presentatie van de student over de stage, een productdemonstratie en een verdediging. De beoordeling wordt gedaan door de begeleidende docent en een onafhankelijke interne assessor; een CMD-docent die niet direct is betrokken bij de afstudeerstage. De bedrijfsbegeleider van de stagiaire heeft een adviserende stem in de beoordeling. Het eindcijfer voor de stage is het gemiddelde van: het cijfer van de gekozen beroepscompetentie één, het cijfer van de gekozen beroepscompetentie twee en het gemiddelde cijfer van de algemene competenties. In de *Stagehandleiding ICA 2010* kan de student praktische en organisatorische informatie over de stage terugvinden. Hierin zijn richtlijnen verwoord en is beschreven wat er van de student wordt verwacht en waar hij aan moet voldoen om de stage met een voldoende af te sluiten.
- Bij de afstudeeropdracht wordt getoetst of de student functioneert op niveau 4. De beoordeling van de afstudeeropdracht is gebaseerd op een aantal door de student op te leveren producten: een plan van aanpak, een eindproduct, een afstudeerverslag en een reflectieverslag. Vervolgens vindt een afstudeerassessment plaats. Deze eindbeoordeling bestaat uit een presentatie van het afstudeerproject en, indien van toepassing, een productpresentatie en een ondervraging door de afstudeercommissie over het project. De afstudeercommissie bestaat uit de begeleidende docent, een onafhankelijke interne assessor en een externe assessor (gecommitteerde uit het werkveld). De bedrijfsbegeleider (opdrachtgever) heeft een adviserende stem in de beoordeling. De beoordelaars vullen voorafgaand aan de zitting hun bevindingen ten aanzien van de ontvangen producten in op het formulier. Tijdens de zitting wordt gezamenlijk de conclusie getrokken. De ingevulde formulieren, eventueel bijgesteld

tijdens de zitting, en de conclusies worden als onderbouwing van het eindcijfer vastgelegd.

- Het auditteam heeft diverse producten en beoordelingen van stage- en afstudeerprojecten van studenten ingezien en stelt vast dat er nadrukkelijk aandacht is voor de individuele prestaties van de student. Via het assessment (stage en eind, maar ook elders in het curriculum) wordt de student gevraagd zijn ontwikkeling aan te tonen via bewijzen. Een portfoliobeoordeling wordt altijd door twee assessoren uitgevoerd. Bij de beoordeling van de stage en het afstuderen, maar ook bij enkele andere beroepstaken, heeft de opdrachtgever een adviserende stem in de beoordeling. Het auditteam beoordeelt deze opzet als goed doordacht en adequaat voor de beoordeling van de beoogde competenties. Op basis van de bestudeerde beoordelingen, stelt het auditteam ook vast dat de gestelde criteria strikter toegepast kunnen worden, zodat een hoger niveau wordt gerealiseerd en dat de geschreven feedback op onderdelen uitgebreider kan, namelijk inhoudelijker en concreter.
- Over het geheel genomen zijn studenten tevreden over de wijze van toetsing en de informatie daarover. Soms wachten zij lang op uitkomsten van tentamens, maar daar hebben zij ook begrip voor. Zij herkennen dat het beoordelen van portfolio's veel werk met zich mee brengt voor docenten. Verder geven studenten aan dat er door de wijze waarop iedere student zijn competentieontwikkeling moet aantonen, er geen sprake is van meeliftgedrag.

Overwegingen

Op basis van de bestudeerde documentatie en de gevoerde gesprekken stelt het auditteam vast dat de toetsing en beoordeling van de opleiding op adequate wijze is opgezet en de beoogde kwaliteit waarborgt. Bij de wijze waarop de toetsing van kennis en individuele theorievorming is geborgd plaatst het auditteam de kanttekening dat in de beoogde niveaus en criteria strikter toegepast kunnen worden. De feedback kan hier ook meer op zijn gericht.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overweging, en de daarin geplaatste opmerking, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Samenvattend oordeel Programma

Alle facetten zijn ten minste met een voldoende beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Programma' positief.

2.3 Inzet van personeel

Eisen hbo (facet 3.1)

Het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk.

Bevindingen

- De beroepspraktijk, waar CMD voor opleidt, verandert snel. Zowel technisch als inhoudelijk. De opleiding stelt zich daarom ten doel dat docenten werkzaam zijn of zijn geweest in de beroepspraktijk. Curricula Vitae laten zien dat bijna 25 procent van de CMD-docenten werkzaam is in de beroepspraktijk, waardoor zij in staat zijn actuele kennis en ontwikkelingen bij het onderwijs te betrekken. Het auditteam is van mening dat dit aandeel groter kan zijn, vooral de CMD-specifieke praktijkervaring, en juist omdat voor een 'snel bewegend veld' wordt opgeleid (zie verder facet 3.3). De opleiding geeft hierbij aan dat bij het aanstellen van nieuwe docenten de recente werkervaring in de beroepspraktijk een zwaarwegend selectiecriteria is.
- ICA maakt resultaatafspraken met de onderwijsteams over het overleg dat zij hebben met het werkveld over de onderwijsinhoud. Het Praktijkbureau van ICA heeft de opdracht ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk docenten worden ingezet bij het begeleiden van stage- en afstudeerprojecten. Het auditteam stelt vast dat onderwijsgevend in contact komen met de actuele beroepspraktijk in hun rol van stagebegeleider, afstudeerbegeleider en via projecten die zij met opdrachtgevers uit het veld uitvoeren uitgevoerd, zoals met het Rijksmuseum Arnhem en met de ING. De opleiding geeft verder aan dat docenten die deeltijdonderwijs geven, voortdurend de onderwijsinhoud toetsen aan de praktijkervaring van de deeltijdstudenten.
- De opleiding zet regelmatig van gastdocenten in die bijvoorbeeld een les in een course verzorgen, zoals bij Gamelagic (*Lijst gastdocenten 2010*).
- Buiten het curriculum werken docenten samen met studenten aan opdrachten die zij hebben verkregen via de projectbureaus van ICA (*EIMC* en *buro 302*) en de HAN (*Centrum voor Ondernemerschap* en *Smart Business Center*).
- Uit het STO blijkt dat voltijd- en deeltijdstudenten tevreden zijn over de mate waarin docenten op de hoogte zijn van wat er speelt in de beroepspraktijk.

Overwegingen

Het auditteam stelt op basis van de bestudeerde cv's en aanvullende documentatie vast dat er binnen het onderwijsteam CMD een relatie en affiniteit is met de actuele beroepspraktijk. Deze wordt onderhouden via de deelname van docenten aan projecten in het veld en via hun participatie aan andere activiteiten.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Kwantiteit personeel (facet 3.2)

Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Bevindingen

- In het personeelsbeleid zijn kwantitatieve normen vastgesteld die zijn gericht op het kunnen verzorgen van de opleiding met de gewenste kwaliteit. De opleiding baseert zich op de uitgangspunten in het *Personeelsbeleidsplan ICA 2009*, dat is afgeleid van het personeelsbeleidsplan van de HAN (14 juli 2009). Het uitgangspunt voor het aantal docenten dat bij een opleiding in dienst is voor het verzorgen van de directe onderwijsactiviteiten: één fte op een groep van maximaal 32 studenten. Omdat docenten ook andere taken dan onderwijstaken uitvoeren, is de gewenste fte/student-ratio vastgesteld op 1/24.

Als streefnorm voor het ziekteverzuim hanteert ICA maximaal vier procent.

- In november 2009 verzorgen in totaal ruim 120 docenten (73 fte) het onderwijs bij ICA aan 1.656 studenten (voltijd en deeltijd). Dit is inclusief freelancedocenten. Met totaal 1.656 studenten (voltijd en deeltijd) wordt de ratio van 1/24 gehaald.
- De opleiding CMD wordt verzorgd door ongeveer 80 docenten (29 fte). Zij werken in zelfsturende teams waarin zij het onderwijs ontwikkelen en uitvoeren (*Weet wat ICA =, Organisatiehandboek 2009*). Daarnaast is 5,6 fte ondersteunend personeel betrokken bij CMD. Met 671 studenten (601 voltijd en 70 deeltijd) kent CMD ook een fte/student-ratio van 1/24. Het auditteam beschouwt dit als een prettige en ruime beschikbare capaciteit.
- Binnen ICA hebben ongeveer 30 studentassistenten een klein dienstverband van één of meer dagdelen (tussen 0,03 en 0,072 fte). Zij ondersteunen onder andere bij de ontwikkeling van het onderwijs, organiseren de introductie, geven workshops aan middelbare scholieren en zijn betrokken bij de voorlichting aan nieuwe studenten. Overige ondersteuning van deze aard wordt 'ingekocht' via het Service Bedrijf van de HAN (*Dienstverleningsovereenkomsten*).
- Het ziekteverzuim onder personeelsleden van ICA is over een langere periode gemiddeld genomen laag en blijft onder de streefnorm van maximaal vier procent. Door specifieke omstandigheden van langdurig, niet werkgerelateerde, uitval is de streefnorm tijdelijk overschreden.
- Uit het *medewerkerstevredenheidonderzoek 2009* (MTO) blijkt dat de tevredenheid over de werkdruk onder medewerkers van ICA ten opzichte van 2008 is gedaald naar 6,5 op een tienpuntsschaal. In 2009 is daarom een themabijeenkomst georganiseerd over de werkdruk bij ICA, waarna in elke onderwijseenheid opnieuw is gekeken naar de mogelijkheden tot het verlichten van de werkdruk aan het eind van elk blok. Ook zal vanuit het Competentiebureau van ICA tijdig en actief worden ingespeeld op werkgerelateerde problemen door bijvoorbeeld het organiseren van intervisie en de inzet van coaches.
- Uit het STO blijkt dat studenten tevreden zijn over de bereikbaarheid van docenten. Deze tevredenheid komt ook in het gesprek met studenten naar voren.

Overwegingen

Het auditteam stelt vast dat de opleiding in personele zin goed is gefaciliteerd om het onderwijs met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Van de beschikbare capaciteit gaat bovendien een relatief groot deel uit naar directe onderwijsactiviteiten.

Er is werkdruk bij docenten. Deze concentreert zich rond week 9 van het tweede kwartaal van een semester (na een project). Dan vinden de portfolio-beoordelingen plaats en dat brengt een werkdruk met zich mee. Het auditteam constateert dat is voorzien in ondersteuning in de vorm van het Competentie-bureau, dat ondersteuning biedt om ervaren werkdruk beter te managen.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Kwaliteit personeel (facet 3.3)

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

- Docenten zijn werkzaam in verschillende rollen als: onderwijsgever, onderwijsontwikkelaar, SLB'er, stage- en afstudeerbegeleider en assessor. Daarnaast zijn sommige docenten betrokken bij beleidszaken of doen zij onderzoek bij de lectoraten. Van de opleiding CMD is een aantal docenten actief in het lectoraat Mens-Machine Interactie. De doorwerking hiervan in het onderwijs, en vanuit het lectoraat Networked Applications, moet nog meer zijn beslag krijgen.
- Cv's van docenten van de opleiding CMD laten zien dat alle docenten van de opleiding hbo- of academisch geschoold zijn en werkzaam zijn of zijn geweest in het vakgebied of onderdelen daarvan (zie ook facet 3.1). Twee docenten zijn gepromoveerd en één docent is bezig met een promotietraject.
- Een didactische aantekening is een eis voor een vaste aanstelling. Nieuwe docenten die geen didactische aantekening hebben, volgen een verplichte, twaalfdaagse cursus. Nieuwe docenten krijgen een mentor toegewezen die naar behoefte begeleiding biedt en als aanspreekpunt fungeert.
- De opleiding geeft aan dat voor de waarborging van de onderwijskundige kwaliteit docenten regelmatig bij elkaar in de lessen aanwezig zijn. Via HAN-Online kunnen ICA-docenten ook materiaal van collega's inzien.
- In het *STO 2009* geven studenten (voltijd en deeltijd) aan dat zij tevreden zijn over de inhoudelijke en didactische kwaliteiten van de docenten. Deeltijdstudenten zijn ten opzichte van de vorige evaluatie kritischer geworden over de inbreng en kwaliteiten van hun docenten.
- Zeven procent van de taakstelling van onderwijsgevend personeel wordt besteed aan deskundigheidsbevordering, waartoe netwerkactiviteiten en studiemiddagen behoren. Docenten nemen bijvoorbeeld deel aan lezingen, workshops, seminars en/of conferenties op hun vakgebied. Het auditteam vindt in het kader van deskundigheidsbevordering dat docenten zich meer internationaal kunnen oriënteren, c.q. in een internationale context betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling van het vakgebied.

- Op ICA- en teamniveau worden studiedagen georganiseerd op bijvoorbeeld het gebied van competentiegericht onderwijs, toetsing, coaching en het ontwerpen van onderwijs. Afhankelijk van de ontwikkeling van het curriculum worden dergelijke activiteiten ingezet. Speciaal voor studieloopbaanbegeleiders worden intervisiebijeenkomsten georganiseerd. Op individueel niveau worden jaarlijks ontwikkelafspraken gemaakt tussen de directie en de medewerkers. Dit gebeurt in een gesprek in de R&O-cyclus. De voortgang van gemaakte afspraken wordt in vervolgesprekken gemonitord.
- Uit het *MTO 2009* blijkt dat docenten tevreden zijn over de mogelijkheden tot loopbaanontwikkeling. Docenten uiten zich hierover tevens positief in het gesprek met het auditteam. Voor de toekomstige ontwikkeling en professionalisering van mensen wenst ICA een scholingsaanbod te ontwikkelen dat meer aansluit bij de persoonlijke ontwikkelbehoefte van medewerkers. De aanwezige en gevraagde competenties van mensen dienen hierbij als uitgangspunt. Het Competentiebureau van ICA is bezig de aanwezige competenties van medewerkers te inventariseren om vervolgens een gericht scholingsaanbod te definiëren en in te kopen.

Overwegingen

Docenten zijn zowel werkzaam binnen de deeltijd- als de voltijdopleiding. Via de R&O-gesprekscyclus wordt de gewenste professionalisering van docenten vormgegeven. Resultaatgerichte afspraken met docenten zijn hierbinnen het uitgangspunt.

Cv's van docenten weerspiegelen goede kwaliteiten, maar het personeelsbestand - de totaal aanwezige expertise - vertegenwoordigt naar het oordeel van het auditteam te weinig de brede CMD-praktijk, c.q. het profiel waartoe wordt opgeleid. Gezien de omvang van de opleiding en de beoogde ambities, acht het auditteam meer aandacht voor het ontwikkelen van theorievorming bij studenten en inbedden van onderzoeksvaardigheden en communicatie nodig. Er is vooral veel informatica-kennis en -ervaring aanwezig. Dat is goed, maar CMD vraagt om meer kennis over (ook) de andere velden (communicatie, onderzoeksvaardigheden, ontwerpmethodiek en mediastudies). Voor de omvang van deze opleiding, is deze expertise (qua omvang) nog te beperkt aanwezig. Daarbij kan de opleiding de inbreng vanuit de lectoraten nog meer versterken. Hiertoe worden aanzetten gedaan, zo geeft de opleiding aan.

Het auditteam merkt ten slotte op, dat wanneer de opleiding ambieert dat haar personeelsbestand een afspiegeling is van het veld waarvoor wordt opgeleid, het aandeel vrouwen in het docentenbestand aandacht behoeft.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen, overwegingen, en de opmerking daarbij over de mate waarin de totaal aanwezige kwaliteiten het profiel en de ambities van de opleiding weerspiegelen, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Samenvattend oordeel Inzet van personeel

Alle facetten zijn ten minste met een voldoende beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Inzet van personeel' positief.

2.4 Voorzieningen

Materiële voorzieningen (facet 4.1)

De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen

- Het ICA-gebouw staat in Arnhem en ligt op de campus van de HAN. In het ICA-gebouw zijn theorie- en practicumlokalen, ruimte met videofaciliteiten, een usabilitylab, een lounge een aantal overleg ruimten. CMD heeft een studio tot haar beschikking met green-screenfaciliteiten.
- Sinds 2007 is er een draadloos netwerk in het hele gebouw en dienen de studenten bij de start van de opleiding een eigen laptop met daarop de benodigde software aan te schaffen. Studenten kunnen de software tegen een gereduceerd tarief of soms gratis krijgen en kunnen zowel met MacBooks als met PC-laptops op de school werken.
- Het studiecentrum is gevestigd op de eerste verdieping van het FEM-gebouw op de HAN-campus. In het studiecentrum kunnen boeken worden geleend, bestaat er de mogelijkheid om boeken of tijdschriften uit andere bibliotheken op te vragen en zijn er kasten met bedrijfsinformatie, afstudeerverslagen, jaarverslagen en andere documentatie. Een ICA-docent is verantwoordelijk voor het actueel houden van de (ICA-) collectie. Het auditteam stelt vast dat in het centrale HAN-studiecentrum belangrijke literatuur voor de C-variant beperkt aanwezig is. Gebruikte bronnen zijn vooral binnen ICA voorhanden.
- De opleiding werkt met HAN-Online. Dit is de digitale leeromgeving die door alle HAN-opleidingen wordt gebruikt. Met een ander systeem, HAN-SIS, worden de studieresultaten bijgehouden en zijn deze in te zien door studenten en docenten. Overige informatie is te vinden op Insite-HAN, een intranet-website van de hogeschool met een eigen ICA-rubriek.
- Uit het *MTO 2009* blijkt dat docenten tevreden zijn over de voorzieningen op hun werkplek. Studenten zijn over het algemeen positief ook over de faciliteiten. Zij zijn niet tevreden over de beschikbaarheid van ruimtes voor zelfstudie en zelfwerkzaamheid (*STO 2009*). Naar aanleiding hiervan zijn er begin studiejaar 2009-2010 zijn er nieuwe lokalen, een aantal projectruimten en projectruimten bijgekomen. Dit ook omdat het studentenaantal binnen ICA is toegenomen.

Overwegingen

Het auditteam beoordeelt de aanwezige voorzieningen als goed. Zichtbaar zijn de investeringen die zijn gedaan om de onderwijsruimten meer aan te laten sluiten op de hoeveelheid gebruikers en het gebruik ervan. Onderwijsruimten, zoals leslokalen en collegezalen, zijn goed geoutilleerd. Ook zijn er verschillende werkruimten voor studenten en zijn sommige ruimten flexibel in te delen en zo passend te maken voor verschillende doeleinden.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Studiebegeleiding (facet 4.2)

De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.

De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

- De opleiding heeft studieloopbaanbegeleiding (SLB) geformaliseerd in de SLB-handleidingen (*SLB-handleiding voor studenten, regulier en verkort* en *SLB-handleiding voor begeleiders*). Elke student krijgt bij de start van de opleiding een SLB'er toegewezen, in principe voor de duur van de opleiding. De SLB'er volgt de student tijdens zijn studie en begeleidt de student bij de keuzes die moeten worden gemaakt. De SLB'er heeft een aantal taken:
 - begeleiding van de student bij zijn professionele ontwikkeling. de begeleiding vindt zowel individueel als in groepsverband plaats;
 - begeleiding en advisering bij het samenstellen van een combinatie van keuzesemesters in het kader van de flexibele leerroute.De SLB'er signaleert ook deficiënties en ondersteunt de student bij problemen die de studievoortgang (kunnen) belemmeren (*zie ook Opleidingsstatuut 2010*).
- De SLB'er krijgt 4,75 uur per student per jaar voor begeleiding. Voltijdstudenten hebben gedurende de propedeuse ten minste vier individuele gesprekken met hun SLB'er. Naast deze individuele gesprekken worden acht groepsbijeenkomsten georganiseerd. In de hoofdfase hebben de voltijdstudenten twee individuele gesprekken per studiejaar over de studievoortgang, de semesterkeuze, de minorkeuze en het moment waarop de student op stage gaat. In de hoofdfase is er nog één groepsbijeenkomst. In de deeltijdvariant krijgt de SLB'er in de propedeuse drie uur per student en in de hoofdfase één uur per student per studiejaar.
- SLB'er zijn medewerkers van het ICA die naast hun docentfunctie, of werkzaamheden bij het Onderwijsbureau of het Praktijkbureau, affiniteit hebben met studentbegeleiding. Iedere SLB'er is geschoold, zodat is gewaarborgd dat zij over de vereiste competenties beschikken (*bijlage 7 van het HAN kader Studieloopbaanbegeleiding, in het hart van het domein, 2004*).
- Bij specifieke begeleidingsvragen kunnen studenten een beroep doen op de campusdecaan die studenten eventueel kan doorverwijzen naar een studentpsycholoog. Studenten met een functiebeperking komen in aanmerking voor aanvullende voorzieningen. In een gesprek wordt de behoefte geïnventariseerd. Voor beperkingen die vaker voorkomen, is in protocollen vastgelegd wat de beschikbare voorzieningen zijn waar iemand recht op heeft.
- Via de tevredenheidsonderzoeken wordt de tevredenheid van studenten over de studiebegeleiding gemeten. Recente onderzoeken laten zien dat studenten redelijk tevreden zijn en dat vooral deeltijdstudenten positief oordelen over de mate waarin SLB de gewenste ondersteuning biedt. Voltijdstudenten oordelen hierover wat minder positief. Ook worden algemene ervaringen over SLB besproken in klassengesprekken die worden gevoerd door de directie met de studenten. Naar aanleiding van de tevredenheid van studenten is in 2007 een project gestart met als doel de kwaliteit van de

studieloopbaanbegeleiding te verbeteren. De beoogde resultaten van dit project zijn nog niet naar volle tevredenheid bereikt. Daarom zal de SLB'er met ingang van 2010-2011 meer een mentorrol krijgen om zo directer in te kunnen spelen op thema's of vraagstukken waar studenten behoefte aan hebben.

- Voor studenten is de belangrijke informatie over de opleiding en over relevante regelingen opgenomen in het *Opleidingsstatuut ICA 2010-2011*. Hierin is ook de Onderwijs- en Examenregeling opgenomen.
- In de *Propedeuse OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* en de *Hoofdfase OWE-beschrijvingen ICA 2010-2011* staan de beroepstaken en beroepsproducten per onderwijseenheid, zodat de student kan zien met welke onderwijseenheid hij aan welke beroepstaken en beroepsproducten werkt. Deze beschrijvingen zijn op het intranet van ICA te vinden. Tevens staat op Insite-HAN alle denkbare organisatorische relevante informatie, zoals roosters, docenten en semesters.
- Via de elektronische leeromgeving HAN-Online kunnen studenten informatie vinden over de inhoud van de onderwijseenheden, projecten, stage, afstuderen en SLB.
- In HAS- SIS kunnen studenten zien in welk semester ze zijn ingedeeld en wat behaalde resultaten zijn. In het informatiesysteem voor stage en afstuderen (SAS) staan alle gegevens over begeleiding, roostering en bedrijven voor de praktijkopdrachten. Daarnaast vinden er speciale voorlichtingsbijeenkomsten plaats over stage, afstuderen, de keuze van semesters en de keuze voor de minor (*minormarkt*).
- Studenten ontvangen wekelijks een nieuwsbrief van ICA per e-mail.
- In het *STO 2009* geven studenten aan dat zij tevreden zijn over de roosters, informatie over procedures, over de studievoortgang en het tijdig bekend maken van deze informatie. Over het tijdig bekend maken van cijfers zijn studenten voltijdstudenten niet tevreden. Deeltijdstudenten zijn hierover gematigd tevreden.

Overwegingen

Het auditteam stelt vast dat het studieloopbaanprogramma en de informatievoorziening aansluiten bij het onderwijs. De begeleiding is gericht op het ondersteunen van de individuele keuzes van de student wat een belangrijk element is in de opzet van het programma. Om deze begeleiding beter te kunnen bieden, zijn verbeteringen in gang gezet. Vanuit de studiebegeleiding wordt ook toegezien op de studievoortgang van studenten. Dit wordt via passende (digitale) informatiekanalen ondersteund en door studenten als prettig ervaren, zo blijkt uit de evaluatiegegevens en het gesprek van het auditteam met studenten. Daarin gaven studenten aan dat docenten goed benaderbaar zijn.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Samenvattend oordeel Voorzieningen

Alle facetten zijn met een goed beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Voorzieningen' positief.

2.5 Interne kwaliteitszorg

Evaluatie resultaten (facet 5.1)

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

- Het HAN kwaliteitszorgsysteem is richtinggevend voor de opleiding. Het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding is beschreven in het *Kwaliteitszorgplan ICA 2009*. Dit kwaliteitszorgplan wordt jaarlijks geëvalueerd. Centraal in de aanpak staat het periodiek uitvoeren van een evaluatieonderzoek om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het onderwijs.
- De streefnormen die de opleiding hanteert, worden jaarlijks met het College van Bestuur vastgesteld en vastgelegd in een managementcontract van ICA met CvB. In 2009-2010 was de streefnorm voor evaluatieresultaten vastgesteld op 80 procent tevredenheid. Bij evaluaties op een vierpuntsschaal is uitgegaan van een gemiddelde tevredenheidsscore van 2,75 en de instroom moest ten minste negen procent van de totale landelijke instroom bedragen.
- Binnen ICA en de opleiding worden evaluatieonderzoeken periodiek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het onderwijs, c.q. de tevredenheid van betrokkenen hierover. Het auditteam constateert dat de opleiding hiervoor gebruik maakt van verschillende evaluatie-instrumenten, namelijk: stage- en afstudeerevaluaties, de HBO-Spiegel, het HAN STO (jaarlijks), het HAN MTO (jaarlijks), klassengesprekken (iedere twee jaar met ICA-CMD), de HAN Instroommonitor (jaarlijks), de HBO-Monitor (HBO-raad) en exit-interviews (CMD).
- Evaluatieverslagen en actieplannen worden gepubliceerd op HAN-Online. Daarnaast worden studenten en medewerkers in de nieuwsbrief geattendeerd op de uitkomsten van evaluaties.

Overwegingen

De opleiding heeft een adequaat kwaliteitszorgsysteem waarin heldere streefcijfers zijn opgenomen die als uitgangspunt dienen voor verbetermaatregelen. Het auditteam constateert dat de vastgestelde streefdoelen in het managementcontract en de gebruikte evaluatie-instrumenten goed op elkaar zijn afgestemd en daarmee op effectieve wijze bijdrage aan de totstandkoming van vervolgacties.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Maatregelen tot verbetering (facet 5.2)

De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

- Binnen de HAN is de kwaliteitszorg uniform opgezet. Uitgangspunt voor verbeteracties is een zesjarige kwaliteitscyclus waarbij de opleiding cyclisch werkt aan het bereiken van kwaliteitsverbetering op basis van concrete doelstellingen. Hiertoe hanteert de opleiding de PDCA-cyclus als uitgangspunt in de zesjarige cyclus en ook in kortere (jaar)cycli.
- Ter ondersteuning en controle is er een Kwaliteitszorgcommissie ingesteld. Deze commissie ziet toe op de uitvoering van de PDCA-cycli. De commissie bestaat uit drie docenten en is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het kwaliteitszorgplan.
- De verdeling van verantwoordelijkheden is beschreven in het *Kwaliteitszorgplan ICA 2009*. Op het niveau van de onderwijseenheden zijn de onderwijsteams verantwoordelijk voor de evaluaties en verbeteracties. De directie van ICA is eindverantwoordelijk voor de totale kwaliteitszorg.
- Ten minste één keer per jaar heeft elk onderwijsteam een evaluatiegesprek met de directeur waar nieuwe plannen voor de volgende uitvoering ter sprake komen en hoe deze gefaciliteerd kunnen worden. Daarin worden ook de streefnormen besproken.
- Resultaten van studentenevaluaties worden door het Onderwijsbureau naar de onderwijsteams gestuurd. De onderwijsteams voeren verbeteracties uit op basis van de resultaten. De terugkoppeling van de evaluatie-uitkomsten en over de ingang gezette verbeteracties naar studenten gebeurt via de wekelijkse ICA-mededelingen. De terugkoppeling naar docenten en medewerkers gebeurt via de wekelijkse notificatie van de directie.
- Voorbeelden van in gang gezette verbeteracties na studentevaluaties zijn bijvoorbeeld het introduceren van de mentorrol binnen de studiebegeleiding en het invoeren van de *Checklist schriftelijke communicatie propedeuse*.
- Na de Toets Nieuwe Opleiding in 2005 en het positieve besluit van de NVAO over de opleiding, heeft de opleiding een aantal verbetermaatregelen doorgevoerd. Ter illustratie:
 - Audiovisuele faciliteiten zijn uitgebreid met een studio met greenscreen faciliteiten, professionele video- en geluidapparatuur en een edit-suite. Ook is een onderwijsassistent AV aangesteld.
 - De studieloopbaanbegeleiding is verder vormgegeven en ingebed in het programma (zie facet 4.2).
 - In 2006 is de Kwaliteitszorgcommissie ingesteld ter vervanging van de kwaliteitszorgfunctionaris.
- Uit de cijfers van het *STO 2009* blijkt dat studenten vinden dan zij matig geïnformeerd worden over het effect van de evaluaties. Er wordt volgens de studenten te weinig inzicht gegeven in welke verbetermaatregelen getroffen worden naar aanleiding van de evaluaties. Op basis hiervan worden sinds 2009-2010 uitkomsten en verbeteracties teruggekoppeld naar studenten via de wekelijkse studentennieuwsbrief.

Overwegingen

Het auditteam stelt vast dat de opleiding een gestructureerde methodiek hanteert om te komen tot verbetermaatregelen. Het auditteam constateert ook dat uitkomsten van onderwijsevaluaties worden omgezet in verbeteracties en dat deze vervolgens ook worden

uitgevoerd. Het auditteam heeft de indruk dat er binnen de opleiding een groot gevoel van kwaliteitsbewustzijn heerst.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen beoordeelt het auditteam dit facet als **goed** voor beide opleidingsvarianten.

Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en het beroepenveld (facet 5.3)

Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

- Medewerkers van ICA worden op diverse manieren betrokken bij de kwaliteitszorg. Docenten werken in zelfsturende teams. Halfjaarlijks dan wel jaarlijks evalueren zij de uitvoering van hun activiteiten. Daarbij worden verschillende evaluatie-uitkomsten meegenomen. In het Ontwikkelingsportfolio Onderwijsteams houden docenten de voortgang van geplande activiteiten bij. Deze portfolio's dienen als basis gesprekken met de directie. In deze rapportages zijn ook de studentenevaluaties terug te vinden (*Personeelsbeleidsplan ICA, 2009* en *Kwaliteitszorgplan ICA, 2009*). Medewerkers worden eveneens via het jaarlijkse MTO bevroegd. Op individuele basis vinden gesprekken plaats tussen een medewerker en zijn leidinggevende. In deze gesprekken (R&O-cyclus) wordt het functioneren van de medewerker over de afgelopen periode geëvalueerd en worden ontwikkelingsafspraken gemaakt voor de komende periode (*Verslagen R&O-gesprekken*). Ook hierbij worden evaluatie-uitkomsten meegenomen.
- Studenten worden in diverse onderwijsevaluaties (mondeling en schriftelijk) bevroegd over zaken die te maken hebben met de kwaliteit van het onderwijs. Studenten zijn vertegenwoordigd in Instituutsraad; een formeel overlegorgaan dat zowel de rol van opleidingscommissie als van faculteitsraad heeft.
- Studenten en medewerkers geven aan dat zij tevreden zijn over mate waarin zij worden betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de opleiding.
- Jaarlijks wordt de HBO-Monitor afgenomen onder alumni. Op dit moment is de groep afgestudeerden nog te klein om conclusies te kunnen trekken. De contacten met de alumni kunnen volgens de opleiding verbeterd worden.
- Het werkveld is op verschillende manieren betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. Dit gebeurt onder andere door evaluaties van stage- en afstudeerprojecten en door deelname van mensen uit het werkveld aan de beroepenveldcommissies van ICA en de Raad van Advies. Het auditteam is van mening dat het CMD-veld beperkt is vertegenwoordigd in de ICA beroepenveldcommissie. Een meer bruikbare feedback voor de verdere visievorming en ontwikkeling van het onderwijs komt, volgens het auditteam, uit de recent in gang gezette werkveldcommissie die zijn gekoppeld aan de semesters; een soort course-/semester adoption van het werkveld.

Overwegingen

De opleiding betreft verschillende partijen in voldoende mate bij de kwaliteit van opleiding en de verdere ontwikkeling daarvan. Het beroepenveld wordt naar het oordeel van het auditteam op een juiste manier betrokken bij de opleiding. Uit gesprekken blijkt bijvoorbeeld dat de opleiding recent is gestart met een vorm van course adoption door vaste prominente sparringpartners uit het veld te koppelen aan de semesters. Dit beschouwt het auditteam als een goede ontwikkeling die de vertegenwoordiging van CMD in de brede ICA-beroepenveldcommissie aanvult. Omdat de betrokkenheid van het werkveld bij de semesters voor een deel nog in gang moet worden gezet, en omdat alumni nog actiever bij de opleiding kunnen worden betrokken, komt het auditteam tot een oordeel voldoende.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen, en de opmerking over de betrokkenheid van het werkveld en alumni, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Samenvattend oordeel Interne kwaliteitszorg

Alle facetten zijn ten minste met een voldoende beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Interne kwaliteitszorg' positief.

2.6 Resultaten

Gerealiseerd niveau (facet 6.1)

De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Bevindingen

- In de afstudeeropdracht voert de student een project uit op het niveau van een beginnend professional. De richtlijnen waaraan de afstudeeropdracht moet voldoen, zijn door de opleiding beschreven in de *Afstudeerhandleiding CMD 2010-2011*. Het afstudeerproject wordt gezien als 'proeve van bekwaamheid' waarin wordt getoetst of de student aan de gestelde competenties voldoet.
- De student moet bij het afstuderen gedeeltelijk zelf aangeven aan welke beroepscompetenties hij gaat werken. Hij kiest daarvoor twee van de vier beroepscompetenties en moet daarnaast in ieder geval alle vier de generieke hbo-competenties aantonen op niveau 4 (startbekwaam voor het beroep).
- De afstudeeropdracht moet voldoen aan een aantal eisen en richtlijnen die het hbo-niveau, de beroepsoriëntatie en de domeinspecifieke eisen van de opdracht moeten waarborgen. Het Praktijkbureau controleert in de eerste ronde of de opdracht voldoet aan de gestelde eisen. Na goedkeuring van de opdracht wordt de verdere uitwerking van de opdracht door de begeleidende docent gemonitord. Zo mag de student aan het afstudeerproject beginnen wanneer hij 180 EC heeft behaald (per 2010-2011).
- Voor het afstudeerassessment leveren studenten een portfolio aan waarin zij tenminste hebben opgenomen: plan van aanpak, (indien van toepassing) het eindproduct van de

opdracht, een afstudeerverslag en een reflectieverslag (zie ook facet 2.8). Naast de beoordeling van het portfolio, wegen de presentatie van de student over het project, indien van toepassing ook over het product, en de antwoorden van de student op de vragen van de afstudeercommissie mee in het eindoordeel. De afstudeercommissie, bestaande uit de begeleidende docent en twee assessoren bepalen het eindoordeel. Zij nemen daarbij het advies van de bedrijfsbegeleider mee.

- Het auditteam heeft schriftelijke documentatie van tien afstudeerproducten ontvangen en bestudeerd; een evenredige verdeling van voltijd en deeltijd. Daarnaast heeft het auditteam een tentoonstelling en presentatie van producten van studenten en afgestudeerden bezichtigd en nader bestudeerd. Op grond hiervan stelt het auditteam vast dat de eindresultaten van de opleiding getuigen van het gewenste hbo-bachelorniveau voor een CMD-opleiding. Op grond van de schriftelijke producten van studenten merkt het auditteam op dat de in gang gezette ontwikkeling naar meer theorievorming en de inbedding van onderzoeksvaardigheden in het curriculum gewenst is. Veel producten zijn beschrijvend van aard en er is weinig sprake van toepassing van theorie. Het auditteam is ervan overtuigd dat dit de aandacht heeft van de opleiding. Ook worden, in samenwerking met de twee lectoren, stappen gezet om verbeteringen door te voeren.
- Het auditteam heeft met afgestudeerden en vertegenwoordigers van het werkveld gesproken. Zij uiten zich tevreden over het bereikte niveau van de opleiding. Wat verder opvalt, is de nadrukkelijke informatica-focus, ook binnen de C-richting. Dit verklaart het auditteam, mede op basis van de gevoerde gesprekken, door de historie van de opleiding en haar positie binnen ICA. Wel is het auditteam van mening dat de opleiding ervoor dient te waken dat CMD niet wordt overschaduwed door een informatica-focus.

Overwegingen

Op basis van de door het auditteam bestudeerde eindwerkstukken van afgestudeerden, daarbij behorende producten en andere producten van studenten, beoordeelt het auditteam het eindniveau van de opleiding positief. De producten voldoen in voldoende mate aan het CMD-profiel. Ook is het auditteam overtuigd van de aanwezigheid van het hbo-bachelorniveau. Het auditteam stelt daarbij vast dat iedereen terecht is geslaagd. In lijn met de in gang gezette ontwikkelingen binnen de opleiding, is het auditteam ook van oordeel dat de eindwerkstukken in de toekomst meer moeten gaan getuigen van gewenste theorievorming bij studenten. Het auditteam is verder van mening dat de verwoorde CMD-focus nog meer aandacht kan krijgen.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen en overwegingen, en de daarin gemaakt opmerkingen, beoordeelt het auditteam dit facet als **voldoende** voor beide opleidingsvarianten.

Onderwijsrendement (facet 6.2)

Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.

Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Bevindingen

- De opleiding heeft de volgende streefcijfers geformuleerd voor het onderwijsrendement. De propedeuse heeft een oriënterende, selecterende en verwijzende functie. De gestelde streefrendementen sluiten daar op aan. Voor de propedeuse voltijd wordt uitgegaan van een rendement van 70 procent na twee jaar en voor de deeltijd is het streefrendement vastgesteld op 60 procent. Vervolgens is het uitgangspunt dat iedereen die de propedeuse met goed gevolg heeft doorlopen het einddiploma moet kunnen halen, behoudens onvoorziene omstandigheden. Hierom is het streefrendement voor de hoofdfase (voltijd en deeltijd) vastgesteld op 90 procent na vijf jaar (*Managementcontract 2009*).
- Bij de gestelde streefrendementen voor de propedeuse en de hoofdfase is ook een maximale (gemiddelde) studieduur geformuleerd. Een gemiddelde studieduur voor afgestudeerden is vastgesteld op 60 maanden (voltijd en deeltijd). Een gemiddelde studieduur voor uitvallers is vastgesteld op 15 maanden voor de voltijdopleiding en op 18 maanden voor de studenten uit de deeltijdopleiding.
- De opleiding is in 2006 gestart. Dat betekent dat aan het einde van het huidige studiejaar de eerste rendementen voor de hoofdfase bekend worden.
- Van de voltijdstudenten heeft in 2007 58 procent de propedeuse binnen twee jaar behaald. Voor de deeltijd was het propedeuserendement in 2007 71 procent. Hiermee voldoet de deeltijdopleiding wel en de voltijdopleiding net niet aan de streefnorm.
- De gemiddelde studieduur van afgestudeerden aan de deeltijdopleiding bedraagt 53 maanden. Hiermee voldoet zij aan de eigen streefnorm. Voor de voltijdopleiding is dit nog niet bekend.
- De opleiding geeft aan dat de wisselmogelijkheden binnen ICA de behaalde rendementen van de afzonderlijke opleidingen beïnvloeden. Doordat studenten overstappen, ontstaan er verschillen tussen de totale ICA-rendementcijfers en de rendementcijfers van CMD.

Overwegingen

Nog niet alle kwantitatieve resultaten zijn sinds het bestaan van de opleiding in 2006 zichtbaar. Het auditteam beschouwt de streefcijfers als ambitieus.

Tot op heden voldoet de opleiding gemiddeld genomen aan de gestelde streefcijfers. Over de gehele linie voldoet de deeltijdopleiding aan de gestelde streefnormen. De voltijdopleiding haalt de gestelde streefcijfers bij benadering. Daarnaast zijn nog niet alle resultaten zichtbaar. Op grond hiervan komt het auditteam voor de twee opleidingsvarianten tot verschillende oordelen.

Conclusie

Op grond van het bovenstaande bevindingen, overwegingen, en de opmerking over de kwantitatieve resultaten bij de voltijdopleiding, beoordeelt het auditteam dit facet voor de deeltijdopleiding als **goed** en voor de voltijdopleiding als **voldoende**.

Samenvattend oordeel Resultaten

Alle facetten zijn met een voldoende beoordeeld en daarmee is het onderwerp 'Resultaten' positief.

3 Bijlagen

Bijlage 1 Deskundigheden auditteam

Deskundigheid cf. Protocol VBI's	Lid auditteam: Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold	Lid auditteam: De heer drs. P.J. Bogaards	Studentlid auditteam: De heer J.J. Simons	Lid auditteam NQA: Mevrouw M. Snel B HRM & B Ed
Relevante werkvelddeskundigheid	X	X		
Vakdeskundigheid: Vertrouwd met meest recente ontwikkelingen	X	X		
Vakdeskundigheid: Vertrouwd met lesgeven en beoordeling en toetsing minstens op niveau/oriëntatie te beoordelen opleiding	X			
Onderwijsdeskundigheid	X			X
Studentgebonden deskundigheid			X	
Visitatie- of auditdeskundigheid	X	X	X	X

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het auditteam:

Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold

Mevrouw Ossewold is ingezet als lid van het auditteam vanwege haar grote expertise in de wereld van communicatie, media en design. Sinds 1989 is zij werkzaam in het creatieve werkveld als filmmaker, ontwerper, consultant en als manager. Zij levert al jaren kennisintensieve, creatieve producten die zich bevinden op het snijvlak van design, media, technologie en communicatie aan opdrachtgevers als het Van Gogh Museum, de Hogeschool voor de Kunsten Amsterdam, Universiteit Leiden, PCM Uitgevers, ABN/AMRO, Oxfam Novib, Telfort en Hogeschool Windesheim. Centraal in haar werk staan conceptontwikkeling, productinnovatie en coaching van creatieve professionals. Op grond van haar expertise wordt zij regelmatig gevraagd voor lezingen en om plaats te nemen in een forum of een jury (b.v. Nederlandse Designprijzen). Daarnaast neemt zij deel aan (internationale) congressen en seminars. Sinds 1990 is mevrouw Ossewold tevens werkzaam in het hoger onderwijs als docent, onderwijsontwikkelaar, manager en lector.

Opleiding:

- 1977 – 1983 Gymnasium
1983 – 1984 Propedeuse klassieke Taal- en Letterkunde
1983 – 1988 Doctoraal Nederlandse taal- en letterkunde, Radboud Universiteit Nijmegen
1985 – 1988 Doctoraal Filosofie, Radboud Universiteit Nijmegen
1994 Didactiek voor het Kunstvakonderwijs, Hogeschool van Amsterdam

Werkervaring:

- 1988 – 1990 Curator en onderzoeker, Amsterdams Historisch Museum
1990 – 1997 Directeur van Ossewold Productions; een film en audiovisuele productiemaatschappij voor documentaires, experimentele films en interactieve producties
1994 – 1997 Consultant digitale media en productontwikkeling voor omroepen, culturele en onderwijsorganisaties (o.a. het Internationale Filmfestival Rotterdam, NCRV, Media Academy, Universiteit Utrecht
1997 – 2001 Creatief directeur, chair en partner van TBWA/e-Company, een internationaal bureau op het gebied van digitale communicatie en realisatie van e-producten, e-productinnovatie en e-business strategie
2001 – 2002 Senior consultant 'Communication & Design', Eden Design & Communication, een groot, multidisciplinair ontwerp bureau in Amsterdam
2002 – heden eigenaar en directeur van The Creative Media Consultancy, adviesbureau voor de creatieve industrie en het hoger creatief onderwijs

Werkervaring in onderwijsfuncties:

- 1991 – 1994 Docent lineair en nonlineair scriptschrijven, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
1993 – 1997 Hoofd masteropleiding European Master of Arts - Interactieve Multimedia, Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht
1994 – 1997 Hoofd afdeling Interaction Design, Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht
1995 – 2001 Docent Nieuwe Media en Interactieve Narratie, Universiteit Utrecht
1998 – 1999 Docent Media ontwerp aan de Gerrit Rietveld Academie
1997 – 2000 Gastdocent Digitale Cultuur, Universiteit van Amsterdam
2000 Gastdocent Interactief Ontwerpen, Academie voor Kunst en Vormgeving AKV/St. Joost, Breda
2001 – 2005 Hoofd 'Communication & Multimedia Design', Academie voor ICT en Media (AIM) en Academie voor Kunst en Vormgeving AKV St.Joost, Avans Hogeschool Breda
2003 – 2005 Externe Examinator van de Master of Arts in Interactive Multimedia, Dublin Institute of Technology
2005 Externe Examinator van de Master of Arts in Interactive Multimedia, Michaelis School of Art & Design, Universiteit van Kaapstad, Zuid Afrika
2005 – 2009 Hoofd van de afdeling 'Lab', Design Academy Eindhoven
2006 – 2009 Lector Design en Technologie, Design Academy Eindhoven
2009 – heden Lector Media/interactie & narratie, Fontys FutureMediaLab, Fontys Hogescholen
2009 – heden Associate Professor, Media, Communication & Visual Culture, Artez Hogeschool voor de Kunsten, faculteit Art & Design

De heer drs. P.J. Bogaards

De heer Bogaards is ingezet vanwege zijn expertise op het gebied van informatieontwerp en -architectuur en gebruikersgericht ontwerpen. Zijn bijdragen aan het vakgebied van informatieontwerp en -architectuur worden internationaal erkend. Voor de oprichting van BogieLand

was de heer Bogaards hoofd van de InfoDesign & Usability Group van Razorfish Europe en informatie- en interface-ontwerper bij Informaat. Hij was (mede)verantwoordelijk voor het ontwerp van de gebruikersinterface, site-architecturen, de navigatie en algehele bruikbaarheid van diverse toepassingen bij opdrachtgevers, zoals eBay, Elsevier Science, IBM, Nissan, Nokia en Vodafone. Sedert 2006 is de heer Bogaards betrokken bij een initiatief de beroepspraktijk en het vakgebied van 'user experience design' in Nederland te stimuleren. Voor deze visitatie is de heer Bogaards individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1976 Pedagogische academie te Den Haag
- 1989 Universiteit van Amsterdam (Toegepaste taalwetenschappen)
- 1989 Universiteit van Amsterdam (Instructietechnologie) - cum laude

Werkervaring:

- 1980 – 1995 Leraar Tweedetaalverwerving - Amsterdamse School voor Volwassenen
- 1985 – 1988 Ontwerper en ontwikkelaar van geautomatiseerde testsystemen voor tweede taalverwerving
- 1988 – 1990 Interaction Manager - Institute for Interaction Management (een initiatief van Philips, Sony, NFTVA, Enter Training, en de Universiteit van Amsterdam)
- 1990 – 1997 Informatieontwerper en documentatie-ingenieur - [Informaat](#)
- 1997 – 2000 Architect Webtoepassingen/B2B e-Commerce adviseur- SRC Caledon Business Technologies
- 2000 – 2001 Hoofd Informatieontwerp - [Razorfish Amsterdam](#)
- 2001 – 2003 Informatieontwerper/Projectleider - Razorfish Europe (Amsterdam)
- 2003 Oprichter van [BogieLand](#): Informatieontwerp & informatiearchitectuur
- 2006 – heden Projectleider 'Design for digital User eXperience' (DdUX.org), een community-platform ter bevordering van User Experience Design in het Nederlandse taalgebied, Informaat Experience Design

Overig:

- Lid van de redactieraad van Rosenfeld Media.
- Mede-oprichter van het Europese centrum voor User Experience (ECUX).
- Mede-oprichter, adviseur en nieuwsredacteur van UXmatters (een online tijdschrift voor User Experience).
- Lid van de adviesraad van het internationale informatie-architectuur instituut (iai.org).
- Mede-oprichter en voormalig bestuurslid van de Amsterdam New Media association.
- Mede-oprichter van 'the Dutch chapter of the ACM SIGCHI' (SIGCHI.NL); nu: Chi Nederland.

De heer J.J. Simons

De heer Simons is ingezet als studentlid. Hij volgt de opleiding Communication & Multimedia Design bij Hogeschool Rotterdam, waar hij betrokken is bij de studievereniging. De heer Simons is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Simons aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2007-heden	bachelor Communication & Multimedia Design - Hogeschool Rotterdam
2006-2007	vooropleiding Willem de Kooning Academie voor de Kunsten
2000-2007	havo – Interconfessioneel Makebljide College

Werkervaring:

sep 2010-heden	docent Creative Marketing - Hogeschool Rotterdam
mei 2010-sep 2010	junior interaction designer - Edenspiekermann AG te Berlijn, Duitsland (stage)
jan 2010-heden	freelance ontwerper, strategist en onderzoeker op het gebied van nieuwe media
sep 2009-feb 2010	junior experience designer - Tam Tam B.V. (stage)
feb 2009-juli 2009	student-assistent Business Skills: presenteren
okt 2008-mei 2010	peercoach/ senior peercoach - Hogeschool Rotterdam
aug 2008-mei 2009	junior designer - Roos Multimania

Overig:

- voorzitter studievereniging Triple Media
- deelnemer aan het Honours Programme voor excellente studenten
- deelnemer aan het door Hogeschool Rotterdam georganiseerde excellente studenten evenement 'PressureCooker' in 2009

Mevrouw M. Snel B HRM & B Ed

Mevrouw Snel is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft sinds 2005 als NQA-auditor ervaring met visiteren van bestaande en nieuwe opleidingen in verschillende sectoren binnen het hbo. Daarnaast verzorgt zij trainingen over het visitatie- en accreditatiestelsel. Door haar ervaring heeft zij tevens deskundigheid in het beoordelen van afstandsonderwijs. Verder is zij betrokken bij advisering over en beoordeling van EVC-procedures (Eerder Verworven Competenties) van aanbieders in met name het mbo. Zij heeft als junior personeelsadviseur gewerkt bij een grote zorginstelling voor verstandelijk gehandicapte mensen waar zij de personele zaken behartigde van ongeveer 200 medewerkers. Zij is getraind als auditor Hoger Onderwijs NQA in samenwerking met Lloyd's Register. Daarnaast is zij sinds 2008 erkend assessor voor Investors in People.

Opleiding:

2000 – 2004	Personeel & Arbeid (Bachelor Human Resource Management), Saxion Hogeschool Enschede
2008 – 2010	Opleidingskunde (Bachelor of Education: Training and Human Development), Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Training:

Maart 2004	Training Auditor Hoger Onderwijs, NQA i.s.m. Lloyd's Register
November 2008	Training assessor Investors in People, IiP UK Kortrijk (België)

Werkervaring:

2004 – 2005	junior personeelsadviseur, de Twentse zorgcentra
2005 – 2009	auditor, Netherlands Quality Agency
2008 – heden	erkend assessor Investors in People, Netherlands Quality Agency
2010 – heden	senior auditor, Netherlands Quality Agency

Bijlage 2 Onafhankelijkheidsverklaringen auditteam

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Onafhankelijkheidsverklaring lid van het auditteam

Ondergetekende,
lid van het auditteam bij de kwaliteitsbeoordeling* van het opleidingsprogramma:

Communication and Multimedia Design,
van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

visitatie datum: 18 november 2010

verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde opleiding(en) en instelling en zulke relaties, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden, de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen opleiding(en) en de afgelopen twee jaar met de instelling ook niet te hebben gehad. Dit geldt voor advieswerk.

Naam : mevrouw drs. J.E.D. Ossewold

Geboortedatum : 7 september 1963

Handtekening

Datum : 10 oktober 2010

* Het panellid dat betrokken is bij deze kwaliteitsbeoordeling maakt deel uit van een panel dat bestaat uit minstens vier leden. De meerderheid van deze panelleden heeft geen arbeidsrelatie met NQA.

Onafhankelijkheidsverklaring lid van het auditteam

Ondergetekende,
lid van het auditteam bij de kwaliteitsbeoordeling* van het opleidingsprogramma:

Communication and Multimedia Design,
van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

visitatiedatum: 18 november 2010

verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde opleiding(en) en instelling en zulke relaties, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden, de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen opleiding(en) en de afgelopen twee jaar met de instelling ook niet te hebben gehad. Dit geldt voor advieswerk.

Naam : de heer drs. P.J. Bogaards

Geboortedatum : 14 februari 1956

Handtekening :

Datum : 10/11/2010

* Het panellid dat betrokken is bij deze kwaliteitsbeoordeling maakt deel uit van een panel dat bestaat uit minstens vier leden. De meerderheid van deze panelleden heeft geen arbeidsrelatie met NQA.

Onafhankelijkheidsverklaring lid van het auditteam

Ondergetekende,
lid van het auditteam bij de kwaliteitsbeoordeling* van het opleidingsprogramma:

Communication and Multimedia Design,
van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

visitatiedatum: 18 november 2010

verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde opleiding(en) en instelling en zulke relaties, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden, de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen opleiding(en) en de afgelopen twee jaar met de instelling ook niet te hebben gehad. Dit geldt voor advieswerk.

Naam : de heer J.J. Simons

Geboortedatum : 28 maart 1988

Handtekening

Datum

: 14-10-2010

* Het panellid dat betrokken is bij deze kwaliteitsbeoordeling maakt deel uit van een panel dat bestaat uit minstens vier leden. De meerderheid van deze panelleden heeft geen arbeidsrelatie met NQA.

Onafhankelijkheidsverklaring lid van het auditteam

Ondergetekende,
Sr. NQA-auditor / lid van het auditteam bij de kwaliteitsbeoordeling* van het opleidingsprogramma:

Communication and Multimedia Design,
van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

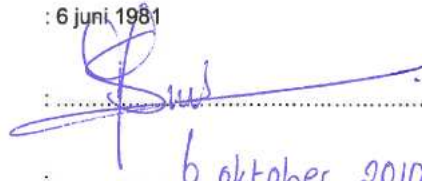
visitatiedatum: 18 november 2010

verklaart hierbij geen relaties of banden, privé noch zakelijk, te onderhouden met de hierboven genoemde opleiding(en) en instelling en zulke relaties, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve kunnen beïnvloeden, de afgelopen vijf jaar met de te beoordelen opleiding(en) en de afgelopen twee jaar met de instelling ook niet te hebben gehad. Dit geldt voor advieswerk.

Naam : Mevrouw M. Snel BHRM & BEd

Geboortedatum : 6 juni 1981

Handtekening

Datum

6 oktober 2010

* Het panellid dat betrokken is bij deze kwaliteitsbeoordeling maakt deel uit van een panel dat bestaat uit minstens vier leden. De meerderheid van deze panelliden heeft geen arbeidsrelatie met NQA.

Bijlage 3 Bezoekprogramma

Visitatiedatum: 18 november 2010

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
09.00 – 11.00 uur	Materiaal bestuderen (ontvangst van 8.45 uur)	Auditteam
11.00 – 11.45 uur	Gesprek met opleidingsmanagement	Dhr. E. Holtman (directeur) Dhr. drs. D. Smeets (directeur) Dhr. P. Boer (opleidingscoördinator CMD) Dhr. drs. H. van Seters (voorzitter curriculumgroep) Dhr. dr. N. van Diepen (voorzitter kwaliteitszorgcommissie)
11.45 – 12.30 uur	Gesprek met studenten	Ryan Bonte (vt, CMD-c), Michel Habraken (dt, CMD-c), Eveline Meijer (vt, CMD-i), Alex van Binsbergen (vt, CMD-c), Emil Cobussen (vt, CMD-c), Rian Engels-Van Ieeuwen (dt, CMD-c), Geert Schouten (dt, CMD-i), Tamara Hogenhout (vt, CMD-c), Rex van Dorp (vt, CMD-i), David de Vries (dt, CMD-i).
12.30 – 13.15 uur	Werklunch	Auditteam
13.15 – 14.00 uur	Gesprek met docenten	Dhr. ir. Jan van de Vrie (o.a.: propedeuse (P-fase), stage, afstuderen en kernsemester GAME ¹); Dhr. Freek Stegeman (o.a.: P-fase, stage, afstuderen en kernsemester CICA); Dhr. Ger de Vries (o.a.: P-fase, stage, afstuderen, SLB, kernsemester CRIA en dt-project); Dhr. Mike Menijn (o.a.: P-fase vt/dt, kernsemester CICA vt/dt, stage en afstuderen); Mw. Cindy Vermeulen (o.a.: P-fase, kernsemesters CICA, GAME, C-project, dt-project, stage en afstuderen); Dhr. drs. Robert Holwerda (o.a.: P-fase, kernsemesters DMEC, CRIA, minoren Advanced Programming en Scripting for Designers, OCG, stage en afstuderen); Dhr. dr. Koen van Turnhout (o.a.: P-fase, kernsemesters DMEC, CICA vt/dt, minor Scripting for Designers en stage); Dhr. drs. Rody Middelkoop (o.a.: P-fase, kernsemesters CRIA, GAME en minoren Enteprise Application Design, Webtechnology en Advanced Programming, stage en afstuderen);

¹ Zie bijlage 6 voor kernsemesters

		Dhr. drs. Lars Tijsma (o.a.: P-fase, kernsemesters DMEC, CRIA, CICA vt/dt, minoren Scripting for Designers en Advanced Programming, stage en afstuderen); Dhr. drs. Peter Schuszler (o.a.: P-fase, kernsemester DMEC vt/dt, stage en afstuderen, lectoraat Networked Applications).
14.00 – 14.30 uur	Gesprek met lectoren	Lector Networked Applications: Dhr. dr. ir. René Bakker Lector Mens-Computer Interactie: Dhr. drs. Dick Lenior
14.30 – 15.15 uur	Gesprek met vertegenwoordigers uit het werkveld en afgestudeerden	<i>Afgestudeerden:</i> Dhr. Maarten Schultheiss (feb 2010, vt, CMD-c) Dhr. Thijs Perquin (feb 2010, dt, CMD-c) Dhr. Niels van Zon (juni 2009, vt, CMD-i) Dhr. Remco Goorhuis (feb 2010, dt, CMD-i) <i>Werkveldvertegenwoordigers:</i> Dhr. M. Vlietstra (lid BVC ICA, afstudeerbegeleider) Dhr. B. van den Bogert (stage- en afstudeerbegeleider) Dhr. M. van Zomeren (lid BVC ICA, stage- en afstudeerbegeleider) Mw. M. Karssen (voormalig lid BVC ICA, geëngageerde ICA) Mw. G. Tiemens (lid BVC ICA) Dhr. R. Weber (afstudeerbegeleider)
15.15 – 17.00 uur	Rondleiding (ca 20 min.) Materiaal bestuderen Intern overleg auditteam	Auditteam
17.00 – 17.30 uur	Tweede gesprek met het opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement
17.30 – 18.00 uur	Intern overleg auditteam	Auditteam

Bijlage 4 Bijlagen zelfevaluatie en ter inzage gelegd materiaal

Bijlagen zelfevaluatie:

Studiegids: Opleidingsstatuut 2010-2011 ICA

Representatieve set eindwerkstukken:

- mw. F. Harmsen (juni 2009, dt, CMD-c, eindoordeel: 6)
- dhr. K. Wing Chin (januari 2010, vt, CMD-i, eindoordeel: 6)
- dhr. W. Janssen (juni 2010, vt, CMD-c, eindoordeel: 6)
- dhr. M. Mones (januari 2010, dt, CMD-c, eindoordeel: 7)
- dhr. F. Ankersmit (januari 2010, vt, CMD-i, eindoordeel: 7)
- mw. F. Dijkhuis (januari 2010, vt, CMD-c, eindoordeel: 7)
- dhr. J. Janssen (juni 2010, vt, CMD-c, eindoordeel: 7)
- dhr. R. Goorhuis (januari 2010, dt, CMD-i, eindoordeel: 9)
- dhr. P. Derks (juni 2010, dt, CMD-c, eindoordeel: 9)
- dhr. D. Komarov (juni 2010, vt, CMD-i, eindoordeel: 8)
- mw. C. Peters (januari 2010, vt, CMD-c, eindoordeel: 9)
- dhr. S. Wassink (juni 2010, vt, CMD-c, eindoordeel: 8)

Overzicht laatste 25 eindwerkstukken (titel en beoordeling)

Het landelijk opleidingsprofiel: Bachelor of ICT, een competentiegerichte profielbeschrijving (2004),

Landelijk Beroeps- en Opleidingsprofiel Communication & Multimedia design, eindkwalificaties ICA.

OER: zie Studiegids

Overzicht cv's docenten CMD

Stagehandleiding ICA

Afstudeerhandleiding ICA

Placemat semestermodel (zie bijlage 6)

Propedeuse en Hoofdphase OWE-beschrijvingen ICA

Personeelsbeleidsplan ICA 2009

SLB-handleiding voor begeleiders

SLB-handleiding voor studenten

Kwaliteitszorgplan ICA, 2009 met toelichting; Weet wat ICA =, organisatiehandboek 2009

Passie is besmettelijk

Documenten ter inzage:

1. Beleidsdocumenten op opleidings- en hogeschoolniveau
2. Onderwijsbeleid en toetsbeleid
3. Een representatieve selectie uit het studiemateriaal, waaronder:
 - modulebeschrijvingen;
 - (stage- en afstudeer)handleidingen;
 - literatuurlijst en selectie van boeken.

4. Een representatieve set van gemaakte toetsen (inclusief beoordelingen en feedback):
 - toetsen;
 - opdrachten;
 - portfolio's en assessments;
 - stageverslagen;
 - projectverslagen en producten.
5. Personeelsbeleid (o.a. documentatie over functioneren en professionaliseren, scholingsplan).
6. Informatie over het interne kwaliteitssysteem:
 - beleid, overzicht van evaluatie-instrumenten, streefcijfers;
 - recente evaluatierapporten (zowel intern als extern, inclusief de meetinstrumenten en de analyses) van aspecten van het onderwijs, zoals verslagen van geëvalueerden, evaluaties onder studenten en docenten, module-evaluaties, studenten tevredenheidsonderzoek, uitkomsten en analyses van evaluaties en verbeteractiviteiten.
7. Samenstelling van relevante overlegorganen (opleidingscommissie, adviesraad, curriculumcommissie, examencommissie e.a.).
8. Overzicht van externe contacten en aard van die contacten.
9. Afstudeerproducten (zie lijst van 25) via tentoonstelling, inclusief beoordelingen voor zo ver aanvullend op de reeds toegestuurde documenten.
10. De meest recente voorlichtingsbrochure en overig relevant voorlichtingsmateriaal.

Bijlage 5 Domeinspecifieke referentiekader en opleidingscompetenties

Het domeinspecifieke referentiekader ICT is te vinden op de website van de HBO-raad:
www.hbo-raad.nl.

Bijlage 6 Curriculumoverzicht kernsemesters

Align Corp. Communication and ICT [ACCI] corporate communication ; internal communication ; marketing communication ; advising and digital media: advising; research of communication characteristics of digital media;		Design E-Business [DEB] e-business plan: business models; e-marketing; e-business concepts (B2B, B2C, B2G, supply chain management, e-procurement, security, etc.); e-business strategy;		Align Business and ICT [ABI] implementation: business case with cost-benefit analysis; implementation plan; balanced scorecard; advice information solutions: organisation analysis; change analysis; human resource management; information science; ICT-advice;		Deploy business software: financial admin; logistic processes; selection business software; deploying ERP software;		Ambient Intelligence [AMI] multimodal interface design: multimodal interface design; sense-making / context analysis; pilot development; integration in daily life;			technology in context: the vision of ambient intelligence; social acceptance; privacy, autonomy, ethics; possible solutions;			ambient technology: sensor networking (ad hoc); identification / RFID; wireless communication; AI;			
Develop and Maintain E-Community [DMEC] identity: branding; creative sessions; DOR/COCD box; cultures; viral marketing; AIDA;			online social dynamics: social psychology; group culture; communication patterns; software tools;			web engineering: internet technology; cloud computing; ruby on rails; web api's authentication & security;			Communicate with Databases [CODA] presentation & visualization: style, structure and content; information dashboard design; web programming;			integration & syndication: enterprise content management; digital asset management / document management; collaboration;			databases & multimedia: rich content databases; programming XML, XSLT, XQuery; web services;		
Develop an Information System [DIS] model driven application development: requirements engineering; business process modeling; application generation; model based application development;			database design: normalisation; entity relationship modeling; FOO-IM; functional and technical design; lifecycle models;			database programming: architectures; advanced SQL; stored procedures and triggers; transaction management; concurrency; security; client application development;			Automate a Process Control [APC] vertical integration: integration with corporate information systems (ERP, MES); backing & tracing, RFID; risk & quality;			process control: SCADA; process control; PLCs; control engineering;					
Create Interactive Content Application [CICA] time based media: motion graphics; video; editing, compositing, processing;			user experience: interaction concepts; visual narratives; navigation;			media engineering: multimedia programming; Flash data structures; XML integration;			Create a Rich Internet Application [CRIA] visual screen design: color and Gestalt; graphic design; navigation; visual affordance; widget design; design patterns;			interaction design: user centered design; user and task analysis; design guidelines; information architecture; prototyping; usability testing;			web technology: rich clients; client-side scripting; Javascript / AJAX; web frameworks; adaptive UI;		
Develop Distributed OO Application [DDOA] engineer an OO application: object-oriented analysis and design with UML; software engineering; software architecture; design patterns; refactoring;			develop a distributed application: Java programming; distributed programming: RMI, EJBs; multithreading & multiprocessing; unit testing; version & build management;			Make high-Performance Network Application [MPNA] operating systems: file management; process management; scheduling; threading; synchronization; inter process communication;			network programming: TCP/IP principles; TCP/IP addresses; sniffing; TCP/UDP sockets; protocol analysis & design; socket programming;			Create A Robot [CAR] embedded systems analysis & design: embedded system engineering; lifecycle models; requirements engineering; UML, OO Analysis & Design, RUP; implementation in C and C++; testing;			embedded systems realisation: microcontroller engineering; i/o controlling; sensors & actuators; realtime functionality; implementation in C and assembly;		
Create a Game [GAME] game art: 3d design and rendering; building 3d objects with a 3d modeling tool; interactive storytelling; (optional) 3d character design;			game play: concepts of game play, goals, rules and challenges; level design; level construction with a level editor; miscellaneous game elements;			game development: game engines; scripting languages for game engines; artificial intelligence for games; math & physics for simulations; pathfinding algorithms;			de kernsemesters van de opleiding Communication and Multimedia Design zijn rood omkaderd								
Studiejaar 2009-2010 Legenda geel: toegankelijk vanuit C-propedeuse			groen: toegankelijk vanuit C-propedeuse			groen: toegankelijk vanuit I-propedeuse			blauw: toegankelijk vanuit I-propedeuse								